

Masterscriptie

Blauw gaat viral: hoe politiebeelden op sociale media de interpretatie van persoonlijke ervaringen en het vertrouwen in de politie beïnvloeden

Student: Seher Gündüz
Studentnummer: 533402

Master Sociologie: Polarisation,
Democratie en Samenleving

Begeleider: Dr. Arjen Leerkes
Tweede lezer: Dr. Dragos Ciulinaru

Aantal woorden: 9978
Datum: 22 juni 2025

Erasmus Universiteit
Rotterdam

Blauw gaat viral: hoe politiebeelden op sociale media de interpretatie van persoonlijke ervaringen en het vertrouwen in de politie beïnvloeden

Abstract

Sociale media hebben zich ontwikkeld tot de belangrijkste bron van informatie in onze maatschappij. Er is echter nauwelijks sprake van regulering waardoor iedereen allerlei informatie kan delen. Zo circuleren er regelmatig beelden van politieoptredens zonder de volledige context. Terwijl burgers hun oordeel over overheidsinstituten vroeger voornamelijk baseerden op persoonlijke ervaringen en verhalen uit hun directe omgeving, wordt dit oordeel tegenwoordig in toenemende mate beïnvloed door beelden op sociale media. Dit kan doorwerken op de manier waarop eigen ervaringen met de politie worden geïnterpreteerd en zo ook het vertrouwen beïnvloeden. Dit onderzoek richt zich daarom op de uitstralingseffecten van sociale media op het vertrouwen in de politie. Aan de hand van zeventien semigestructureerde interviews onder jongvolwassenen zijn verschillende uitstralingseffecten gevonden: resonantie-effecten en dissonantie-effecten. Bij resonantie-effecten komen de beelden overeen met de eigen ervaring waardoor de interpretatie wordt bevestigd en versterkt. Bij dissonantie-effecten komen de beelden niet overeen met de eigen ervaring waardoor de interpretaties worden aangepast. Zo bleef het vertrouwen bij resonantie-effecten stabiel terwijl het vertrouwen bij dissonantie-effecten wel veranderde. Deze bevindingen dragen niet alleen bij aan een beter begrip van de invloed van sociale media op het vertrouwen in de politie, maar ook op het institutioneel vertrouwen in het algemeen. Bovendien biedt dit onderzoek relevante inzichten voor het maatschappelijke debat over de plaats die sociale media in onze samenleving innemen en voorziet het in aanbevelingen voor de communicatiestrategie van de politie.

Trefwoorden: digitale echokamers, institutioneel vertrouwen, politie, sociale besmetting, sociale media

1. Inleiding

“Ik vind het juist goed hoor al die video's op social media, laat maar zien hoe jullie in het echt zijn.” (Rose, interview)

Het internet is een onmisbaar onderdeel geworden van het dagelijks leven. Nederlanders zijn dan ook actiever dan ooit op het internet (Arends-Tóth, 2019; CBS, 2020). Eén van de populairste internetactiviteiten is het gebruik van sociale media. In 2019 gebruikten maar liefst 96 procent in de leeftijdsgroep van 12 tot 45 jaar sociale media (CBS, 2020).

Door de opkomst van sociale media zijn traditionele media zoals kranten, televisie en tijdschriften niet langer de belangrijkste bron van informatie (Fardouly et al., 2017; Mancilla, 2024). Traditionele media verspreiden informatie langzamer, omdat feiten eerst zorgvuldig verzameld en geverifieerd moeten worden voordat publicatie mogelijk is. Op sociale media werkt dit heel anders. Iedereen met internettoegang kan informatie verspreiden zonder tussenkomst van geïnstitutionaliseerde mediaorganisaties (Mancilla, 2024). Dit gebrek aan regulering vergemakkelijkt de verspreiding van misleidende of onjuiste informatie (Mari et al., 2022; Verboord et al., 2023).

Zo toonde eerder onderzoek dat het gebruik van sociale media negatief samenhangt met institutioneel vertrouwen (Verboord et al., 2023). Deze ontwikkeling roept zorgen op, omdat vertrouwen essentieel is voor de legitimiteit en autoriteit van overheidsinstellingen (Turner & Shum, 2025). Een belangrijke overheidsinstelling waarvoor vertrouwen essentieel is om haar taken effectief uit te kunnen voeren, is de politie (Van Damme, 2015). Als burgers de politie vertrouwen en haar als legitiem beschouwen, erkennen zij haar wettelijke autoriteit. Dit vergroot de bereidheid om de politie te gehoorzamen en samen te werken bij het bestrijden van criminaliteit en het handhaven van de openbare orde (Rosenbaum et al., 2005; Van Damme, 2015). Samenwerking kan verschillende vormen aannemen, zoals het opvolgen van bevelen van een politieagent, het melden van misdaden, het delen van informatie over waargenomen incidenten en het actief deelnemen aan initiatieven voor criminaliteitspreventie (Hough et al., 2010; Jackson et al., 2012; Van Damme, 2015).

Het vertrouwen in de politie wordt enerzijds bepaald door de perceptie van procedurele rechtvaardigheid en anderzijds door de perceptie van hun effectiviteit (Schuilenburg et al., 2020). Dit betekent dat het vertrouwen in de politie hoog zal zijn wanneer de politie burgers eerlijk, respectvol en waardig behandelt en daarnaast ook effectief optreedt tegen criminaliteit en ordeverstoringen (Sunshine & Taylor, 2003; Van Damme, 2015). Burgers vormen hun oordeel over de politie deels op basis van persoonlijke interacties met de politie (Alberton & Gorey, 2018). Daarnaast wordt het vertrouwen ook beïnvloed door de sociale omgeving (Lim & Lee, 2021; Del Toro, 2023).

Tegenwoordig is het vertrouwen in de politie echter niet langer alleen afhankelijk van directe ervaringen of verhalen uit de directe omgeving. Door sociale media is het optreden van de politie veel zichtbaarder geworden waardoor het een belangrijke rol speelt in hoe burgers de politie beoordelen

(Intravia et al., 2020; Mensah et al., 2023). Het zijn voornamelijk beelden van ingrijpend of gewelddadig politieoptreden die razendsnel verspreid worden via platforms als TikTok, Instagram of Snapchat (Noor & Metwally, 2018; Asad & Zia, 2025). Deze beelden worden vaak gedeeld zonder de nodige context over de situatie of de uitzonderlijkheid ervan (Mancilla, 2024; Asad & Zia, 2025). Herhaaldelijke blootstelling aan dit soort fragmenten kan leiden tot een vertekend beeld van het politiewerk waardoor uitzonderlijke incidenten onterecht als representatief worden gezien (Stebbins, 2023). Uit eerder onderzoek blijkt dan ook dat burgers die vooral sociale media gebruiken voor nieuwsconsumptie gemiddeld minder vertrouwen in de politie hebben dan burgers die traditionele media raadplegen (Graziano & Gauthier, 2018; Mancilla, 2024).

Tegelijkertijd bieden sociale mediaplatforms ook de mogelijkheid om de publieke perceptie bij te stellen en een evenwichtiger of positiever beeld te bevorderen (Asad & Zia, 2025). Uit eerder onderzoek bleek dat beelden waarin de politie wordt afgebeeld als moedig, maatschappelijk betrokken en effectief in het bestrijden van criminaliteit, een positieve invloed hadden op het vertrouwen in de politie (Choi, 2018; Cross & Fine, 2021; Lawrence, 2023). Vanuit dit perspectief functioneren sociale media als een tweesnijdend zwaard: enerzijds kunnen zij bijdragen aan het verspreiden van negatieve of vertekende informatie, maar anderzijds bieden zij de politie ook een krachtig middel om daar actief tegenwicht aan te bieden (Fischer, 2020; Asad & Zia, 2025).

Beelden van de politie op sociale media beïnvloeden niet alleen de opvattingen van burgers, maar kunnen ook de interpretatie van persoonlijke interacties met de politie vormen of kleuren (Rosenbaum et al., 2005; Van Damme, 2015). Dit verschijnsel sluit aan bij wat in de literatuur wordt aangeduid als *social contagion* waarbij via sociale media verkregen indrukken invloed uitoefenen op de beleving en interpretatie van persoonlijke interacties (Asad & Zia, 2025). In de huidige studie wordt dit aangeduid als uitstralingseffecten. Zo zijn burgers die voorafgaand aan een interactie de overtuiging hebben dat de politie onrechtvaardig handelt ook eerder geneigd om de interactie in dat licht te interpreteren. Omgekeerd zullen burgers met positieve opvattingen over de politie eerder geneigd zijn om de interactie positief te interpreteren (Glascock, 2023). Op die manier kan het vertrouwen in de politie zowel versterkt als ondermijnd worden (Asad & Zia, 2025).

Eerdere studies naar uitstralingseffecten hebben statistisch aangetoond dat deze effecten optreden, maar de onderliggende mechanismen blijven onderbelicht. Zodoende staat de volgende onderzoeksvraag centraal: “*Hoe beïnvloeden beelden van de politie op sociale media de interpretatie van eigen ervaringen met, en het vertrouwen in, de politie?*” Hierbij ligt de focus op de manier waarop respondenten hun ervaringen achteraf interpreteren.

Om de onderzoeksvraag op een gestructureerde manier te benaderen en volledig te beantwoorden, zijn de volgende deelvragen opgesteld:

1. Welke beelden van politieoptredens krijgen aandacht op sociale media en welke betekenissen worden eraan toegekend?

2. Hoe beïnvloeden de beelden op sociale media de manier waarop jongvolwassenen hun eigen ervaring met de politie interpreteren?
3. Hoe werken die interpretaties door op het vertrouwen van jongvolwassenen in de politie?

Dit onderzoek draagt bij aan de wetenschappelijke kennis over uitstralingseffecten. Hoewel er veel onderzoek gedaan is naar uitstralingseffecten vanuit de sociale omgeving, is er nog beperkte aandacht voor hoe dergelijke effecten via sociale media ontstaan. Daarnaast hebben eerdere studies zich met name gefocust op het effect van uitsluitend positieve of negatieve beelden en ervaringen (Foster, 2022; Glascock, 2023; Asad & Zia, 2025). Hieruit is vooral gebleken dat beelden op sociale media interpretaties van ervaringen kunnen bevestigen of versterken, wat vervolgens kan resulteren in meer of minder vertrouwen (Choi, 2018; Glascock, 2023). Dit onderzoek streeft ernaar om deze kennis te verdiepen en verbreden door ook jongvolwassenen te betrekken die gemengde ervaringen hebben gehad en geconfronteerd worden met verschillende typen beelden van de politie. Ondanks de focus op politie in dit onderzoek, zijn de inzichten ook relevant voor het bredere academische debat over de invloed van sociale media op institutioneel vertrouwen. Door het verwerven van nieuwe inzichten over de invloed van sociale media op institutioneel vertrouwen, beoogt dit onderzoek een bijdrage te leveren aan de professionele sociologie (Burawoy, 2005).

Kennis over uitstralingseffecten via sociale media is ook maatschappelijk relevant. We leven immers in een tijd waarin sociale media niet meer weg te denken is. Naast de verspreiding van talrijke contextloze en negatieve beelden bieden sociale media ook mogelijkheden om nuance aan te brengen en tegenwicht te bieden (Fishcer, 2020; Cross & Fine, 2021). Zo zet de politie zich al steeds actiever in om haar publieke imago te verbeteren, het publieke narratief in balans te brengen en het vertrouwen van burgers te herstellen (Van Kapel et al., 2018). Kennis over uitstralingseffecten via sociale media kan hierbij van meerwaarde zijn. Door te begrijpen hoe sociale media de interpretatie van persoonlijke ervaringen kleuren, kunnen beleidsmakers gericht werken aan het herstellen, behouden of versterken van het vertrouwen in overheidsinstituties zoals de politie. Zodoende draagt deze kennis niet alleen bij aan een beter begrip van hoe bepaalde percepties en attitudes ontstaan, maar kan het ook aanknopingspunten bieden voor het ontwikkelen van effectieve communicatie- en beleidsstrategieën.

Daarnaast kan deze kennis worden toegepast binnen het bestaande project *In Search of Trust* (IST) waarin onder meer interventies en onderwijsmateriaal worden ontwikkeld om het vertrouwen van jongeren in het strafrechtstelsel te herstellen. Hiermee draagt dit onderzoek bij aan de beleidssociologie (Burawoy, 2005).

2. Theoretisch kader

Dit hoofdstuk begint met het definiëren van verschillende vormen van vertrouwen, gevolgd door twee gangbare theorieën die verklaren welke factoren bijdragen aan vertrouwen in de politie. Aansluitend daarop wordt ingegaan op de rol van indirecte ervaringen bij het vormen van opvattingen en attitudes jegens de politie. Daarnaast zal aandacht worden besteed aan de invloed van uitstralingseffecten op de interpretatie van eigen ervaringen met de politie. Tenslotte wordt ingegaan op hoe sociale media functioneren als bron van indirecte ervaringen en hoe deze bijdragen aan de interpretatie van eigen ervaringen met de politie en het vertrouwen in de politie.

2.1. Interpersoonlijk en institutioneel vertrouwen

Vertrouwen is een relationeel en situationeel concept. Dit betekent dat vertrouwen altijd betrekking heeft op een bepaalde relatie en een specifieke context (Van der Meer, 2010). Vertrouwen is dus geen vaststaande eigenschap van een individu, maar een subjectieve beoordeling van een relatie wat gebaseerd wordt op percepties en ervaringen (Citrin & Stoker, 2018; Zmerli & Newton, 2007). Om vertrouwen beter te begrijpen, kan het opgesplitst worden in interpersoonlijk en institutioneel vertrouwen (Bradford & Jackson, 2010).

Interpersoonlijk vertrouwen verwijst naar het vertrouwen tussen individuen en wordt in eerdere studies verdeeld in gespecificeerd (*particularized*) en gegeneraliseerd (*generalized*) vertrouwen (Kim & Kim, 2021; Freitag & Traunmüller, 2009). Dit onderscheid is gemaakt op basis van de relationele afstand. Zo verwijst *particularized* vertrouwen naar het vertrouwen in de directe sociale kring, zoals familie of vrienden. Daarnaast is *generalized* vertrouwen een meer abstracte houding waarbij het draait om vertrouwen in mensen in het algemeen (Uslaner, 2002).

In de huidige studie staat echter institutioneel vertrouwen centraal. Institutioneel vertrouwen verwijst naar het vertrouwen in de democratische rechtsstaat en zijn instituties (Bradford & Jackson, 2010). Dit omvat instituties zoals de rechtspraak, politie, regering, leger en media (Peeters et al., 2020). Binnen institutioneel vertrouwen heeft Easton (1975) een belangrijk onderscheid gemaakt tussen specifiek en diffuus vertrouwen. Zo richt specifiek vertrouwen zich op concrete actoren, zoals politieagenten of politici. Diffuus vertrouwen richt zich op het bredere maatschappelijke systeem (Dalton, 2004; Norris, 2011; Voogd, 2016).

Dit onderscheid is van belang, omdat de specifieke vormen (gespecificeerd interpersoonlijk en specifiek institutioneel vertrouwen) meer veranderlijk zijn waardoor een enkele negatieve ervaring dit vertrouwen al sterk kan schaden (Zheng et al., 2023). Gegeneraliseerd interpersoonlijk en diffuus institutioneel vertrouwen zijn meer stabiele opvattingen die niet voortdurend veranderen. Daarentegen kunnen herhaaldelijke incidenten op den duur wel resulteren in een afname van gegeneraliseerd of diffuus vertrouwen (Zheng et al., 2023).

2.2. Vertrouwen in de politie

Het vertrouwen in de politie wordt in eerder onderzoek vaak verklaard aan de hand van twee invloedrijke theorieën: de prestatietheorie en de theorie van procedurele rechtvaardigheid (Schuilenburg et al., 2020). Volgens de prestatietheorie hangt het vertrouwen van burgers in de overheid af van hoe effectief en efficiënt zij haar taken uitvoert. Als overheidsinstituties uitkomsten bieden die voldoen aan de verwachtingen van burgers, genieten zij van meer vertrouwen (Schuilenburg et al., 2020). Zo baseren burgers hun vertrouwen in de regering bijvoorbeeld op economische prestaties en hun vertrouwen in de politie op hun veiligheidspercepties (Fleming & McLaughlin, 2012).

De theorie van procedurele rechtvaardigheid stelt daarentegen dat burgers hun vertrouwen in instituties vooral ontleen aan de wijze waarop zij worden behandeld, in plaats van aan de prestaties van die instituties (Tyler & Blader, 2003; Schuilenburg et al., 2020). Deze theorie benadrukt dat burgers waarde hechten aan een eerlijke en rechtvaardige behandeling. Een proces wordt als zodanig beschouwd wanneer (1) burgers zich serieus genomen voelen, (2) regels consequent worden toegepast, (3) transparant en eerlijk wordt gecommuniceerd, en (4) sprake is van zorgvuldige en accurate informatievoorziening, inclusief de mogelijkheid om beslissingen aan te vechten (Bal & Van den Bos, 2018; Van Hall, 2021). Wanneer burgers het proces als eerlijk en rechtvaardig ervaren, zijn zij eerder geneigd om besluiten te accepteren. Dit geldt zelfs wanneer de uitkomst ongunstig voor hen is. Procedurele rechtvaardigheid draagt daarmee niet alleen bij aan het vertrouwen in instituties, maar versterkt ook hun legitimiteit (Bos & Van der Velden, 2013; Tyler & Fischer, 2014).

2.3. Indirecte ervaringen en uitstralingseffecten

In eerder onderzoek worden directe interacties met de politie vaak genoemd als de belangrijkste voorspeller van de manier waarop burgers de politie ervaren en beoordelen (Alberton & Gorey, 2018; Peeters et al., 2020). De meeste burgers hebben gedurende hun leven echter weinig tot geen direct contact met de politie. Hierdoor worden hun opvattingen en attitudes tegenover de politie grotendeels gevormd door observaties en verhalen van anderen (Lim & Lee, 2021). In de literatuur staat dit fenomeen bekend als *vicarious contact*, maar in de huidige studie wordt de term ‘indirecte ervaringen’ gehanteerd. Indirecte ervaringen verwijzen naar ervaringen die burgers opdoen zonder daar zelf direct bij betrokken te zijn, bijvoorbeeld via gesprekken met anderen of via representaties in de media (Lim & Lee, 2021; Sosoo et al., 2022).

Opvattingen en attitudes van burgers ten opzichte van de politie worden dus onder meer gevormd door wat mensen zien, horen of lezen. Deze opvattingen en attitudes verspreiden zich onder interacterende individuen. Dit proces staat in de literatuur bekend als sociale besmetting (*social contagion*). Bij sociale besmetting is er geen sprake van bewuste intentie of zelfs bewustzijn van beïnvloeding; het volstaat dat er communicatie plaatsvindt of blootstelling aan bepaalde opvattingen (Bartsch & Churprakobkit, 2004; Christakis & Fowler, 2013).

Vervolgens kunnen opvattingen en attitudes die gevormd zijn via indirecte ervaringen ook doorwerken in de manier waarop mensen hun eigen directe interacties met de politie ervaren of interpreteren (Rosenbaum et al., 2015; Van Damme, 2015). Dit kan ertoe leiden dat burgers die veel negatieve indirecte ervaringen hebben opgedaan, eerder een negatieve bejegening verwachten en daardoor ook neutrale of vriendelijke ontmoetingen met politieagenten negatiever interpreteren (Del Toro et al., 2023). Andersom kunnen burgers met veel positieve indirecte ervaringen eerder een positieve bejegening verwachten en hun eigen interacties dan ook op die manier ervaren of interpreteren (Rosenbaum et al., 2015; Van Damme, 2015).

Daarnaast kunnen vooraf gevormde opvattingen de houding van burgers tijdens interacties met de politie beïnvloeden (Van Damme, 2015). Burgers met negatieve opvattingen kunnen zich bijvoorbeeld eerder defensiever of vijandiger opstellen, wat het gedrag van de politie negatief kan beïnvloeden. Deze wisselwerking bevestigt dan de negatieve verwachtingen en kan resulteren in een vicieuze cirkel waarin het vertrouwen in de politie verder afneemt. Dit staat bekend als *selffulfilling prophecy* (Van Damme, 2015).

2.4.Sociale media

Zoals eerder genoemd, doen burgers ook indirecte ervaringen op via media. De opkomst van sociale media heeft ertoe geleid dat burgers steeds vaker hun telefoon gebruiken om politie-interacties vast te leggen (Walsh & O'Connor, 2019). Dit fenomeen wordt in de literatuur aangeduid met de term *sousveillance* (Mohler et al., 2022). In tegenstelling tot surveillance waarbij autoriteiten toezicht houden op burgers, draait *sousveillance* om toezicht van onderaf. Het betreft situaties waarin burgers de machthebbers observeren en vastleggen, bijvoorbeeld door een politie-incident te filmen met hun telefoon. Dit maakt het mogelijk om verschillende perspectieven op een gebeurtenis te tonen zonder afhankelijk te zijn van officiële instanties (Mohler et al., 2022).

Sousveillance brengt echter ook risico's met zich mee, bijvoorbeeld wanneer slechts een deel van een situatie wordt gepresenteerd zonder de benodigde context. Dit kan leiden tot een vertekend beeld van de werkelijke gebeurtenis (Mohler et al., 2022). Zo kunnen burgers bijvoorbeeld hun oordeel over de prestaties van de politie of de rechtvaardigheid van het politieoptreden baseren op wat zij via sociale media waarnemen, terwijl zij niet altijd rekening houden met het feit dat dergelijke beelden of berichten mogelijk geen volledige of nauwkeurige afspiegeling van de werkelijkheid vormen (Mohler et al., 2022; Mancilla, 2024).

Dergelijke vertekeningen worden versterkt door de manier waarop informatie zich via sociale media verspreidt. Algoritmes bepalen op basis van de voorkeuren, opvattingen en het online gedrag van gebruikers welke content aan hen wordt gepresenteerd (Kitchens et al., 2020; Cinelli et al., 2021). Hierdoor ontstaan zogenoemde filterbubbels waarin burgers voornamelijk worden blootgesteld aan informatie die hun bestaande overtuigingen bevestigt (Aditia & Imran, 2024). Binnen deze bubbels vinden gelijkgestemden elkaar en vormen zij digitale echokamers waarin gedeelde opvattingen worden

versterkt en alternatieve perspectieven nauwelijks doordringen (Cinelli et al., 2021). Zo worden burgers met een negatieve houding ten opzichte van de politie bijvoorbeeld vaker geconfronteerd met negatieve berichtgeving, terwijl burgers met een positieve houding juist eerder positieve informatie te zien krijgen (Cinelli et al., 2021; Stebbins, 2023).

Naast het ontvangen van informatie bieden sociale mediaplatforms ook de mogelijkheid tot actieve interactie, zoals *liken*, reageren en delen. Deze interacties versnellen en vergroten de verspreiding van informatie waardoor sociale besmetting via sociale media wordt versterkt (Asad & Zia, 2025).

2.5. Uitstralingseffecten via sociale media

Beelden van politiegeweld circuleren aanzienlijk vaker dan positieve beelden (Van Kapel et al., 2018; Glascock, 2023). Deze beelden zijn emotioneel geladen, onverwacht en visueel schokkend waardoor ze de aandacht trekken en sterke reacties oproepen (Asad & Zia, 2025). Door de sensatiezucht op sociale media verspreiden dit soort beelden zich eveneens sneller en bereiken ze een groter publiek. Het zijn dus voornamelijk negatieve beelden van politieoptredens die viraal gaan (Intravia et al., 2020).

Daarnaast zijn dergelijke beelden vaak een momentopname die maar een gedeelte van de situatie laten zien waardoor roddels en negatieve verhalen hun eigen leven kunnen leiden. Deze voortdurende blootstelling aan negatieve en vaak contextloze beelden kan geleidelijk resulteren in een steeds negatiever beeld van de politie (Broekhuizen et al., 2015; Kuppens et al., 2015). Uit eerder onderzoek blijkt bovendien dat dit negatieve effect zich ook voordoet bij burgers die zelf geen negatieve directe ervaringen met de politie hebben gehad. De beelden op zichzelf blijken al voldoende om wantrouwen op te wekken (Hartsell et al., 2022). Op basis hiervan kan gedacht worden dat er bij burgers met een negatieve attitude ten opzichte van de politie een bevestigend en versterkend uitstralingseffect zal optreden. Bij burgers met neutrale of positieve opvattingen zal dan een negatief uitstralingseffect optreden, wat kan leiden tot een geleidelijke verschuiving naar een negatievere houding.

Eerder onderzoek heeft echter aangetoond dat burgers met positieve directe ervaringen minder gevoelig zijn voor negatieve beelden over de politie dan burgers die dergelijke ervaringen missen (Cross & Fine, 2021; Asad & Zia, 2025). Zij blijken beter in staat te zijn om deze beelden te relativeren, omdat zij immers zelf ervaren hebben dat interacties met de politie ook anders kunnen verlopen dan zij zien op sociale media (Cross & Fine, 2021).

Tenslotte mag het effect van positieve beelden op sociale media niet worden onderschat (Graziano & Gauthier, 2018). Politieorganisaties maken in toenemende mate gebruik van sociale mediaplatforms om hun publieke imago te verbeteren door bijvoorbeeld toelichting te geven op politieoptredens en positieve interacties met de gemeenschap zichtbaar te maken (Cross & Fine, 2021; Zijdeveld, 2022). Positieve verhalen worden steeds vaker via sociale media verspreid waardoor ze meer geïntegreerd raken in het dagelijkse mediagebruik van burgers. Eerder onderzoek toont ook aan dat

langdurige blootstelling aan positieve mediarepresentaties het vertrouwen in de politie kan versterken (Koper et al., 2022; Glascock, 2023).

2.6. Verwachtingen

Op basis van de bovenstaande inzichten wordt enerzijds verwacht dat er een bevestigend en versterkend uitstralingseffect zal optreden bij burgers met negatieve directe ervaringen. Hierdoor kunnen eigen directe ervaringen nog negatiever worden geïnterpreteerd en het vertrouwen in de politie verder afnemen (Hartsell et al., 2022; Glascock, 2023). Daarnaast is de verwachting dat positieve beelden op sociale media weinig invloed zullen hebben op deze groep burgers, tenzij zij er langdurig aan worden blootgesteld. Aangezien op sociale media voornamelijk negatieve beelden circuleren, lijkt die kans echter klein (Van Kapel et al., 2018). Anderzijds zullen burgers met positieve directe ervaringen naar verwachting minder negatief beïnvloed raken door negatieve beelden die circuleren op sociale media (Cross & Fine, 2021). Positieve representaties daarentegen kunnen bij hen juist een bevestigend en versterkend effect hebben waardoor hun ervaring mogelijk positiever wordt geïnterpreteerd en het vertrouwen in de politie toe zal nemen (Graziano & Gauthier, 2018). Bij burgers met gemengde ervaringen wordt verwacht dat negatieve uitstralingseffecten de overhand zullen hebben, wat ertoe kan leiden dat hun ervaringen negatiever worden geïnterpreteerd en het vertrouwen in de politie ook afneemt (Hartsell et al., 2022).

3. Methode

3.1. Onderzoeksmethoden

Er is kwalitatief onderzoek verricht om beter te begrijpen hoe indirecte ervaringen, zoals politiebeelden op sociale media, via uitstralingseffecten invloed hebben op de interpretatie van directe ervaringen. Hiervoor zijn semigestructureerde interviews afgenomen, omdat het ruimte biedt voor de betekenissen die respondenten aan hun eigen ervaringen toekennen (Decorte & Zaitch, 2016; Creswell & Creswell, 2022). Op deze wijze beoogt dit onderzoek inzicht te verkrijgen in de onderliggende mechanismen die deze interpretaties beïnvloeden.

Allereerst is een korte online enquête opgesteld waarin jongvolwassenen hun ervaringen met de politie konden beschrijven en hun bereidheid tot deelname aan vervolginterviews konden aangeven. De enquête werd verspreid onder de samenwerkingspartners van het IST-project. Deze aanpak leverde echter geen geschikte respondenten op waardoor het eigen sociale netwerk is geraadpleegd. Enkele respondenten droegen vervolgens zelf ook nieuwe deelnemers aan. Ter compensatie van hun deelname ontvingen respondenten een vergoeding van 20 euro in de vorm van een cadeaubon.

Om relevante inzichten te verkrijgen over uitstralingseffecten via sociale media is voor de selectie van respondenten een doelgerichte steekproef gehanteerd (Decorte & Zaitch, 2016; Creswell &

Creswell, 2022). Bij deze selectie is rekening gehouden met een aantal criteria. Ten eerste zijn respondenten geselecteerd binnen de leeftijdscategorie 18-30, omdat jongvolwassenen het meest actief zijn op sociale media (CBS, 2020). Ten tweede is er geselecteerd op actief sociale media gebruik wat inhoudt dat de respondenten ook hun nieuws (gedeeltelijk) van sociale mediaplatforms halen. Ten derde zijn zij woonachtig in de omgeving Den Haag of Rotterdam. Tenslotte was het van belang dat zij interacties met de politie hebben gehad die relevante inzichten bieden voor de politie.

Er zijn uiteindelijk negen semigestructureerde interviews afgenomen en daarnaast heeft een medestudent acht semigestructureerde interviews afgenomen. De transcripten van de interviews zijn onderling uitgewisseld waardoor inzichten zijn verkregen uit in totaal zeventien interviews. Tijdens de interviews is er gebruik gemaakt van een topiclijst die is opgesteld aan de hand van de theorieën en concepten uit het theoretisch kader, zoals indirecte ervaringen, sociale besmetting en sociale media. De topiclijst is opgenomen in bijlage 2. Het gebruik van de topiclijst diende als hulpmiddel om structuur te behouden terwijl er tegelijkertijd voldoende ruimte bleef om opkomende thema's nader te verkennen (Evers, 2023). Daarnaast is er rekening gehouden met de concentratiespanne van de respondenten waardoor gestreefd werd naar een maximale interviewduur van zestig minuten (Evers, 2023). Bij enkele interviews werd deze tijdsduur licht overschreden.

3.2. Data en operationalisering

De onderzoeksvraag omvat verschillende concepten. Allereerst ligt de focus op indirecte ervaringen in de vorm van beelden van de politie op sociale media. Dit betreft zowel beelden die door burgers van de politie zijn gemaakt als beelden die de politie zelf heeft gepubliceerd. Hierbij gaat het niet alleen om beelden van politie-interacties, maar om alle vormen van politietoetreden die door respondenten op sociale mediaplatforms zijn waargenomen. De platforms die in dit onderzoek worden meegenomen, zijn Instagram, Snapchat, Facebook, TikTok, X en Telegram.

Ten tweede wordt aandacht besteed aan uitstralingseffecten, oftewel aan de wijze waarop beelden van de politie op sociale media invloed hebben gehad op de interpretatie van directe ervaringen met de politie (Van Damme, 2015; Alward & Baker, 2019). Hieronder valt ook het concept sociale besmetting en zal de werking van echokamers meegenomen worden. Bovendien is in dit onderzoek rekening gehouden met het feit dat uitstralingseffecten zowel positief als negatief kunnen doorwerken in de interpretatie van directe ervaringen en daarom zijn beide dimensies expliciet meegenomen in de analyse (Graziano & Gauthier, 2018).

Ten derde richt het onderzoek zich op de interpretatie van directe ervaringen met de politie. Het gaat hierbij om zowel door burgers geïnitieerde contacten als door politie geïnitieerde contacten (Merenda et al., 2021). Deze interacties kunnen plaatsgevonden hebben in de rol van verdachte, slachtoffer, getuige of omstander.

Tenslotte staat vertrouwen in de politie centraal. Dit vertrouwen wordt in dit onderzoek benaderd vanuit twee perspectieven: de perceptie van effectiviteit (prestatietheorie) en de perceptie van rechtvaardige behandeling (procedurele rechtvaardigheidstheorie).

3.3. Analyse

Tijdens de interviews zijn geluidsopnamen gemaakt die vervolgens met behulp van Microsoft Teams zijn getranscribeerd. De transcripten zijn geïmporteerd in het softwareprogramma Atlas.ti om de kwalitatieve data-analyse uit te voeren. In dit onderzoek is een abductieve benadering gehanteerd, waarbij zowel deductieve als inductieve codering is toegepast (Creswell & Creswell, 2022). Deze combinatie maakte het mogelijk om zowel theoriegestuurde als onverwachte inzichten uit de data te halen (Evers, 2015).

Allereerst is gestart met deductief coderen van relevante theoretische concepten (Evers, 2015; Decorte & Zaitch, 2016). De eerste focus lag op indirecte ervaringen en in het bijzonder beelden van de politie op sociale media. Aansluitend is er open gecodeerd om de betekenissen te achterhalen die respondenten aan deze beelden toekennen.

Daarnaast is ook deductief gecodeerd met aandacht voor uitstralingseffecten en hun invloed op de interpretatie van eigen directe ervaringen. Eerst zijn de uitstralingseffecten meer algemeen gecodeerd. Vervolgens is er opnieuw gecodeerd om subtypen binnen de uitstralingseffecten te onderscheiden. In aanvulling daarop is er ook open gecodeerd om alternatieve uitstralingseffecten te ontdekken die niet uit het theoretisch kader volgden, zoals het dissonantie-effect die in het volgende hoofdstuk wordt toegelicht (Evers, 2015; Creswell & Creswell, 2022).

Vervolgens is er gecodeerd om aanwijzingen te vinden voor de doorwerking van uitstralingseffecten op het vertrouwen in de politie. Eerst is deductief gecodeerd op veranderingen in vertrouwen met betrekking tot de effectiviteit en procedurele rechtvaardigheid van politietoediening. Daarna is er open gecodeerd om andere vormen van veranderingen in vertrouwen te ontdekken die buiten deze theorieën vallen, bijvoorbeeld gedragsveranderingen (Evers, 2015; Creswell & Creswell, 2022). Deze bevindingen komen in het volgende hoofdstuk nader aan bod.

Tot slot is er axiaal gecodeerd om verbanden te identificeren en terugkerende patronen te ontdekken concepten (Creswell & Creswell, 2022). Hierbij zijn samenhangende codes gegroepeerd tot overkoepelende categorieën die de basis vormen voor de resultaten.

3.4. Betrouwbaarheid en validiteit

In dit onderzoek is sprake van theoretische triangulatie om zowel de interne validiteit als theoretische representativiteit te versterken (Creswell & Creswell, 2022). Zo worden verschillende theorieën en concepten gebruikt om te onderzoeken hoe indirecte ervaringen via sociale media de interpretatie van directe ervaringen beïnvloeden.

De gekozen doelgerichte steekproef voor de selectie van respondenten voor de interviews is niet representatief (Evers, 2015; Creswell & Creswell, 2022). Het is voor dit onderzoek echter essentieel om specifieke respondenten te selecteren waarbij onderliggende mechanismen aan het licht komen zodat het resulteert in waardevolle inzichten. Dit betekent wel dat de externe validiteit van dit onderzoek beperkt is (Decorte & Zaitch, 2016). Tijdens de selectie van respondenten is wel aandacht besteed aan het selecteren van mensen met verschillende achtergronden en ervaringen om diverse perspectieven te kunnen belichten en de theoretische representativiteit te versterken (Creswell & Creswell, 2022).

Daarnaast zijn er ook risico's verbonden aan het afnemen van semigestructureerde interviews. Ten eerste kan de manier waarop vragen gesteld worden onbewust de antwoorden van de respondent beïnvloeden (Decorte & Zaitch, 2016; Evers, 2022). Dit kan de interne validiteit in gevaar brengen. Om dit risico te beperken, is het interview vooraf geoefend met bekenden (Creswell & Creswell, 2022). Daarnaast kunnen respondenten geneigd zijn om sociaal wenselijk te antwoorden omdat het over lastige onderwerpen gaat, zoals ervaringen met de politie en het vertrouwen in de politie (Evers, 2023). Om dit te voorkomen is eerst aandacht besteed aan het opbouwen van rapport door middel van een informeel gesprek voorafgaand het interview (Evers, 2023).

Tenslotte is er met het oog op de betrouwbaarheid systematisch memo's bijgehouden in Atlas.ti waarin denkprocessen zijn vastgelegd, inclusief datum en tijdstip (Evers, 2015).

3.5.Ethiek

Om gedurende het onderzoeksproces te voldoen aan de ethische richtlijnen, zijn verschillende maatregelen getroffen. Allereerst konden enkel meerderjarige burgers deelnemen aan het onderzoek. Voor deelname aan de online enquête is expliciet *informed consent* gevraagd. Wanneer respondenten niet hiermee instemden, werden zij automatisch doorgestuurd naar het einde van de vragenlijst.

Ook voorafgaand aan de interviews is *informed consent* verkregen nadat respondenten uitgebreid zijn geïnformeerd over alle ethische- en privacyaspecten (Creswell & Creswell, 2022). Ter bevestiging hebben respondenten een *informed consent* formulier ondertekend (zie bijlage 3). Zowel bij de enquête als tijdens de interviews stond het de respondenten vrij om op elk moment de deelname te beëindigen.

De geluidsopnamen van de interviews zijn overgezet naar een externe harde schijf zodat het van de telefoon verwijderd kon worden. Na afronding van dit onderzoek zullen de opnamen volledig verwijderd worden van de harde schijf. De transcripten van de interviews zijn in een beveiligde omgeving van het IST-project opgeslagen en worden na tien jaar automatisch verwijderd. Daarnaast zijn de transcripten volledig geanonimiseerd. Alle namen zijn vervangen door pseudoniemen en overige details die tot herkenning kunnen leiden, zijn verwijderd (Creswell & Creswell, 2022). Bovendien zijn de verzamelde data uitsluitend toegankelijk voor betrokkenen binnen het IST-project.

3.6. Kunstmatige intelligentie

Met toestemming van de scriptiebegeleider is tijdens het schrijfproces gebruikgemaakt van kunstmatige intelligentie, in het bijzonder ChatGPT. Deze technologie is ingezet voor het uitvoeren van taalcontroles waaronder grammaticale correctheid, helderheid van formuleringen en de opbouw van alinea's. Zo zijn zinnen geherformuleerd om de leesbaarheid te verbeteren.

Daarnaast is het ook gebruikt om de uitstralingseffecten te benoemen en structureren in een tabel voor de resultaten. Op basis van een ingevoerde omschrijving van de verschillende uitstralingseffecten genereerde ChatGPT suggesties voor benamingen die vervolgens kritisch zijn beoordeeld en indien nodig aangepast. De inzet van ChatGPT vond plaats in dialoogvorm waarbij meerdere interacties nodig waren om tot passende benamingen te komen.

Belangrijk is dat alle inhoudelijke keuzes, interpretaties, analyses en conclusies zelfstandig zijn gemaakt. De inzet van kunstmatige intelligentie heeft uitsluitend gediend ter ondersteuning van het schrijfproces en niet als vervanging van eigen denkwerk.

4. Resultaten

In dit hoofdstuk wordt uiteengezet hoe beelden van politieoptredens op sociale media invloed hebben op de interpretaties van eigen ervaringen met de politie en het vertrouwen dat jongvolwassenen in de politie stellen. Allereerst wordt ingegaan op de typen beelden die op sociale media veel aandacht krijgen en hoe respondenten het politieoptreden in deze beelden kwalificeren. Vervolgens wordt ingegaan op de manier waarop deze beelden de interpretatie van eigen ervaringen met de politie beïnvloeden. Hierbij gaat het de interpretatie van hun ervaring op het moment van het interview. Tot slot wordt aandacht besteed aan de wijze waarop dit doorwerkt in het vertrouwen in de politie. Hier gaat het wederom om het vertrouwen van de respondenten op het moment van het interview en met het oog naar de toekomst. De bevindingen worden geïllustreerd aan de hand van citaten uit de interviews waarbij waar nodig grammaticale aanpassingen zijn gedaan voor de leesbaarheid.

4.1. Beelden van politie-interacties

4.1.1. *Negatieve beelden en kwalificaties*

Uit de literatuur bleek dat met name negatieve representaties van politieoptreden opvallend veel aandacht krijgen op sociale media (Van Kapel et al., 2023). Deze bevinding werd bevestigd door de respondenten. Zonder uitzondering gaven zij aan dat de beelden van politieoptredens die zij op sociale media tegenkomen vrijwel altijd negatief zijn:

“Ik moet wel eerlijk toegeven, meestal als ik iets tegenkom op sociale media is het wel negatief eigenlijk.” (Daria)

“De beelden die je op social media ziet, zijn altijd politiegeweld.” (Stanley)

“Zeker toen ik net begon aan de middelbare school, dan krijg je altijd te horen van de politie is je vriend en als er iets mis is, dan komen ze je helpen. Maar toen had ik ook al wel gedemonstreerd voor Black Lives Matter en heb ik ook al de beelden uit Amerika gezien, dus mijn beeld van de politie was al wel getekend in negatieve zin.” (Bram)

Bovendien circuleren beelden van de politie van over de hele wereld op sociale media. Zo werd Bram zijn beeld over de Nederlandse politie beïnvloed door beelden van de politie uit Amerika.

Het optreden van de politie op sociale media werd door respondenten op uiteenlopende manieren gekwalificeerd. Er werden termen gebruikt zoals ‘overdreven’, ‘machtsmisbruik’ en ‘racisme’:

“Het lijkt allemaal overdreven, dat ze te hard ingrijpen. Vaak zie je ook dat de mensen tegenover de agenten niet zo heftig reageren en dan denk je wel... Had het niet beter uitgepraat kunnen worden? Ik weet wel dat een video niet altijd alles laat zien, maar het is niet één video hè. Het zijn er echt heel veel, en elke keer weer op dezelfde manier, schreeuwend en slaan.” (Mert)

“Dan praat ik over beelden waar agenten duidelijk machtsmisbruik gebruiken. Dat ze zichzelf opstellen in een rol waar ze niet luisteren naar anderen, waar ze niet willen helpen. Sterker nog, ik heb video's voorbij zien komen waar iemand na drie vragen al gewoon werd getaserd. Ja, ik weet niet wat er precies is gebeurd, maar ik neem aan dat het niet zo snel kan escaleren. Helemaal aangezien je in Nederland best wel ver moet gaan voordat een agent überhaupt zijn hand op de taser mag leggen. Dus ja, dat helpt ook niet echt met het beeld dat ik heb van de politie.” (Redouane)

“Ik ben wel eens tegengekomen dat politie wordt gefilmd terwijl ze bijvoorbeeld iemand slecht behandelen, racistisch zijn of iemand bijvoorbeeld te hard aanpakken tijdens een arrestatie, dat ze heel agressief worden. Dat soort live beelden heb ik wel eens gezien, wat ik echt schokkend vond.” (Camilla)

4.1.2. *Positieve beelden en kwalificaties*

In tegenstelling tot de negatieve beelden, kwamen positieve representaties zelden spontaan ter sprake. “Op social media wordt alleen sensatie gedeeld. Als iets geen sensatie bevat, dan kijken mensen het niet”, aldus Sami. Uiteindelijk benoemden vijftien respondenten de politievloggers als een positief voorbeeld, waarbij politievlogger Jan-Willem in het bijzonder werd genoemd:

“Hij is streng, maar hij luistert wel naar mensen hun verhaal. Dus hetgeen waarvan ik het niet mee eens ben met bijvoorbeeld mijn staande houding, dat doet hij weer wel bij de mensen en hij geeft best wel vaak waarschuwingen. Ik weet niet of hij dat doet omdat het op de video staat of zomaar, maar voor zover ik zie vind ik hem heel goed.” (Sami)

“Jan-Willem, die heb ik wel eens gekeken. Die posten wel gewoon positieve dingen, dus dat is ook misschien wel goed dat je dan een inkijkje krijgt in het leven van zo'n agent. Die heb ik wel gekeken, maar dat is wel het enige positieve wat me te binnen schiet.” (Floris)

Bram en Rose, die beide volledig hun vertrouwen in de politie verloren zijn door vele negatieve directe ervaringen, konden geen enkel positief voorbeeld noemen:

“Ik denk eigenlijk dat mijn algoritme op zo'n manier zit, dat ook de advertenties zoiets hebben van oh ja, deze jongen hoeven we geen geld uit te geven wat betreft politie advertenties. Dus dat zie ik eigenlijk niet. Ik zie het op zijn hoogst als iemand erop reageert. (Bram, 2025).

Het citaat van Bram illustreert een kwalificatie die ook door andere respondenten met wantrouwen jegens de politie werd gedeeld. Zij beschouwden politievlogs als een vorm van promotie en niet als oprechte of representatieve weergaven van politiewerk:

“Maar kijk dat is dus het verschil, wat ik net zei van in hoeverre is een filmpje waarin de politie soort reclame voor zichzelf maakt van ‘kijk hoe leuk wij zijn’ te vertrouwen? Maar als dat beeld van anderen komt, zonder een agenda of zonder gesponsord te zijn, en het is gewoon een realistische weergave van wat ze hebben gedaan en dat is positief, ja dat is fijn om te zien.” (Daria)

“Voor mij voelt het dan heel verheerlijkt aan. Een beetje alsof het je in de neus wordt gedrukt van ja, we zijn een goede organisatie dit en dat.” (Redouane)

4.2. Uitstralingseffecten

De verschillende beelden van de politie die respondenten op sociale media tegenkwamen, hadden ook invloed op hoe zij hun eigen ervaringen met de politie achteraf interpreteerden. In de analyse kwamen verschillende uitstralingseffecten naar voren, die zijn onderverdeeld in resonantie-effecten en dissonantie-effecten.

4.2.1. Resonantie-effecten

Resonantie-effecten ontstaan wanneer de directe ervaringen van respondenten overeenkomen met de beelden van de politie die zij op sociale media waarnemen. Binnen deze categorie kunnen zowel negatieve als positieve resonantie-effecten worden onderscheiden. Een negatief resonantie-effect doet zich voor wanneer negatieve persoonlijke ervaringen worden bevestigd door negatieve beelden, wat leidt tot een versterkte negatieve interpretatie:

“De beelden zijn gewoon een bevestiging van wat ik heb meegemaakt.” (Samir)

“Ja die manier van behandelen, dat zie je dan soort van terug in andere filmpjes gewoon. Het wordt gewoon de hele tijd bevestigd... Vandaar dat mijn vertrouwen, in dat de politie je eerlijk wilt behandelen, dat is allang allang allang uit het raam.” (Ibrahim)

“Het was buitensporig politiegeweld, dus dat is mijn eigen directe ervaring. En dat zijn dan ook... bij vergelijkbare acties die ik zie online, wordt er vergelijkbaar gereageerd.” (Bram)

Daarnaast kunnen positieve beelden ook resulteren in een negatief resonantie-effect:

“Ik heb een beetje het gevoel dat mijn vriend gewoon vanaf het eerste moment, terwijl hij nog halfdood in het ziekenhuis lag, dat ze hem toen al bestempeld hadden als eigen schuld, dikke bult en verder nooit iets meegedaan. En dat ik dan vervolgens dus op internet of via personen hoor dat voor zo'n vrouw wel een heel grootschalig onderzoek wordt opgezet. Ja, dat geeft wel een gevoel van onrecht.” (Joana)

Hoewel dit aanvankelijk op een dissonantie-effect lijkt vanwege de confrontatie met positieve beelden, bevestigen de beelden hier ook de negatieve directe ervaring. Joana was er immers van overtuigd dat zij onrechtvaardig behandeld zijn en door het zien van beelden waarin de politie zorgvuldiger omgaat met personen die anders zijn dan hen, versterkte dit het gevoel van onrecht. Zo bevestigden de beelden de negatieve directe ervaring en versterkte dit de negatieve interpretatie waardoor het onder een negatief resonantie-effect valt.

Omgekeerd treedt er een positief resonantie-effect op wanneer positieve directe ervaringen worden ondersteund door positieve beelden, waardoor de positieve interpretatie wordt versterkt:

“Ik had vorige week of deze week die shorts bekeken. Dan merk je wel van meer trots.” (Martijn)

4.2.2. *Dissonantie-effecten*

Wanneer de directe ervaring van de respondent echter niet overeenkomt met beelden van de politie op sociale media, is er sprake van een dissonantie-effect. Ook binnen deze categorie doen zich verschillende interpretatieverschuivingen voor, afhankelijk van de aard van het contrast tussen ervaring en beeld.

Ten eerste het negatieve herwaarderingseffect, dat optreedt wanneer een respondent een neutrale of positieve directe ervaring heeft gehad, maar deze alsnog negatief interpreteert door het zien van negatieve beelden op sociale media:

“Maar meestal zie je ook gewoon blunders en dat soort dingen. En dat is wel gewoon iedere keer in het negatieve licht waardoor ik het dan wel vaker associeer in gedachten met negativiteit. Dan denk ik ook negatiever over de politie. Ja, ik denk dat dat wel invloed heeft op hoe ik ze ervaar en heb ervaren. Zeker als ik terugkijk naar mijn eigen ervaring, je verwacht onbewust toch wel iets negatiefs waardoor ik dan misschien iets negatiefs zocht achter de vragen die ze mij stelde.” (Azra)

Ten tweede het relativeringseffect, dat optreedt wanneer een respondent een negatieve directe ervaring heeft gehad, maar op sociale media nog ernstigere voorbeelden ziet. Hierdoor wordt de eigen ervaring als minder negatief geïnterpreteerd:

“Op social media zie je wel gelijk de heftige dingen, maar mij hebben ze niet geslagen bijvoorbeeld. Gelukkig niet. [...] mijn ervaring is dan beter dan wat ik zie op social media zie.” (Mert)

Ten derde is er het contextualiseringseffect, dat optreedt wanneer beelden extra uitleg of toelichting geven op politieoptreden. Dit resulteert in meer begrip onder respondenten waardoor een eerdere negatieve ervaring minder negatief wordt geïnterpreteerd.

“Ik denk wel dat ik achteraf beter begrijp waarom politieagenten soms reageren zoals ze reageren. En dat komt dus misschien ook wel wat door de video's die je ziet over hun werk en hoe zij werken, dat ze ook wat vaker uitleggen waarom ze iets doen. En dat als ik dan terugkijk op mijn eigen ervaringen dat ik denk van oh misschien dat ze daarom op die manier...” (Joana)

Alle geïdentificeerde uitstralingseffecten zijn samengevat en opgenomen in tabel 1.

Bij een aantal respondenten was echter geen sprake van een uitstralingseffect op de interpretatie van hun directe ervaringen. Binnen deze groep zijn twee subgroepen te onderscheiden. Enerzijds is er een groep die zich niet identificeerde met de negatieve beelden van politieoptreden op sociale media. Anderzijds is er een groep die zich juist sterk identificeerde met deze beelden, en in het bijzonder met

de personen die daarin op een negatieve manier door de politie werden benaderd. Op deze twee subgroepen wordt in het vervolg van dit hoofdstuk dieper ingegaan.

4.3. Vertrouwen in de politie

De bovenstaande citaten illustreren dat respondenten hun oordeel over zowel de effectiviteit en efficiëntie als de rechtvaardigheid van het politieoptreden mede baseren op beelden die zij op sociale media zien. Het verloopt dus nog wel langs de lijnen van de prestatietheorie en de procedurele rechtvaardigheidstheorie (Schuilenburg et al., 2020). Zo stelt Mert dat de politie te hard optreedt, merkt Redouane op dat agenten niet luisteren en benadrukt Azra dat zij voornamelijk blunders van de politie ziet. Zodoende kunnen beelden invloed hebben op het vertrouwen in de politie.

Bij respondenten waar een resonantie-effect optrad, veranderde het vertrouwen in de politie niet. In het geval van een negatief resonantie-effect was het vertrouwen al zo laag dat verdere daling niet mogelijk was en bij een positief resonantie-effect was het vertrouwen juist al stevig verankerd en bleef het onveranderd hoog.

“Oh nee, maar iets waar je geen vertrouwen in hebt, dat kan je ook niet over verder over beïnvloed worden.” (Rose)

“Ik denk dat mijn vertrouwen permanent geschaad is en ik vind het ook niet per se erg dat ik dat niet meer terug ga krijgen.” (Bram)

Bij respondenten waar een discrepantie-effect optrad, veranderde het vertrouwen in de politie wel op basis van hun ervaringen. Opvallend was dat respondenten een duidelijk onderscheid probeerde te maken tussen de politie als organisatie en individuele agenten:

“Mijn beeld van de politie als organisatie staat vrij van hoe agenten zich gedragen. Hoe die agenten zich hebben gedragen is sowieso onacceptabel en dat dat kan rondlopen binnen een organisatie... Het helpt de organisatie in ieder geval niet met vertrouwen winnen, zou ik zeggen.” (Redouane)

“Ik ga niet door één slechte agent zeggen dat de politie slecht is, maar ik kan wel door één goede agent concluderen dat de politie zeker niet slecht is.” (Sami)

Uit deze citaten blijkt dat negatieve ervaringen vooral werden toegeschreven aan de individuele agent, terwijl positieve ervaringen wel werden gekoppeld aan de politie als organisatie. Dit onderscheid kan de politie ruimte bieden om het vertrouwen te herstellen of versterken.

Daarentegen geven deze respondenten ook aan dat zij door de beelden van de politie op sociale media voorzichtiger zijn geworden tijdens ontmoetingen met de politie, wat kan wijzen op een zekere mate van verminderd vertrouwen:

“Het is wel iets dat je denkt bij jezelf, laat me daar wel beter op letten. Probeer als je een onenigheid met een agent hebt zo beleefd mogelijk te blijven en te de-escaleren [...] ik heb weleens gehad dat een agent uit de pan gaat tegenover mij, dan vraag ik wel om iemand hogerop te laten komen. Op dat soort situaties voelt het meer alsof ik een risico aan het lopen ben dan. Dat wil je niet.” (Redouane)

“Ik probeer echt gewoon om mijn woorden te letten. Ik probeer niet bijdehand te doen, want ik ben niet eens meer bang dat ze me een boete geven. Ik ben gewoon echt letterlijk bang dat ze me op de grond gooien, in de boeien slaan en gewoon een dag vastzetten ofzo.” (Stanley)

“Tuurlijk die beelden maken je weer extra bewust van hoe snel dingen uit de hand kunnen lopen. Daar word je wel voorzichtiger van, tenminste Joshua en ik zijn wel bewust extra voorzichtig. We letten op hoe we praten, Joshua let zelfs op wat hij doet met zijn handen. Wij blijven rustig, ook al zijn we soms wel boos of het niet eens met de agent.” (Joana)

Zoals eerder genoemd, kunnen twee subgroepen worden onderscheiden waarbij geen uitstralingseffecten werden waargenomen. Beide groepen hadden uitsluitend positieve directe ervaringen met de politie. De eerste groep bestond echter uit respondenten die zich niet identificeerden met de beelden op sociale media en expliciet afstand namen van de personen die daarin tegenover de politie stonden:

“Op sommige momenten denk ik wel eens van... Joh, laat die politie maar lekker gewoon gericht schieten op zulk tokkie volk. Dat mag je niet zeggen natuurlijk, maar dan denk je wel... *What the fuck joh, idioten.*” (Boris)

“Ik heb het idee dat die mensen die zich begeven in die situaties... Ik zou mezelf daar nooit plaatsen, zeg maar, denk ik.” (Floris)

Het vertrouwen binnen deze groep werd niet aangetast.

De tweede groep omvat respondenten die eveneens positieve ervaringen met de politie hebben gehad en deze ervaringen ook positief bleven interpreteren. Desondanks gaven zij aan weinig vertrouwen in de politie te hebben. Dit hangt mogelijk samen met het feit dat zij zich in zekere mate identificeren met de burgers die in de video's op agressieve wijze door de politie worden benaderd:

“Maar om heel eerlijk te zijn, is mijn eigen ervaring niet zó slecht geweest dat ik denk van: de politie is niet meer te vertrouwen en ik ga ze nooit meer bellen of zo in nood. Dat moet ik wel eerlijk toegeven. Het zijn meer de ervaringen die ik zie van anderen en online, die mijn mening zo hebben laten veranderen.” (Camilla)

“Het zet me dan wel aan te denken in hoeverre de politie in staat is om daadwerkelijk de veiligheid van mensen te waarborgen. En wat ik zeg ook, dit soort voorbeelden zijn toevallig wel altijd mensen met een migratieachtergrond. Dat patroon zie je gewoon. Fouten kunnen gebeuren, maar waarom gebeuren ze bij ons? Is hun tolerantieniveau naar ons dan veel lager, kunnen wij minder maken, of zijn wij echt allemaal zó brutaal dat het niet anders kan?” (Daria)

Beelden op sociale media beïnvloeden niet alleen de interpretatie van persoonlijke ervaringen, maar kunnen ook zodanig invloedrijk zijn dat ze het vertrouwen ondermijnen, zelfs wanneer iemand uitsluitend positieve directe ervaringen heeft opgedaan.

Tabel 1 Overzicht van de verschillende uitstralingseffecten en hun kenmerken

Uitstralingseffect		Uitleg	Omstandigheden waaronder het optreedt
Resonantie-effect	Negatief resonantie-effect	Wanneer beelden op sociale media overeenkomen met negatieve persoonlijke ervaringen, worden deze ervaringen bevestigd en negatiever geïnterpreteerd	• Meerdere negatieve directe ervaringen • Negatieve beelden van de politie op sociale media
	Positief resonantie-effect	Wanneer beelden op sociale media overeenkomen met positieve persoonlijke ervaringen, worden deze ervaringen bevestigd en positiever geïnterpreteerd	• Meerdere positieve directe ervaringen • Positieve beelden van de politie op sociale media
Dissonantie-effect	Negatieve herwaarderings-effect	Neutrale of positieve ervaring wordt negatiever geïnterpreteerd door negatieve beelden op sociale media.	• Neutrale of positieve directe ervaring • Negatieve beelden van de politie op sociale media

	Relativerings-effect	Eigen negatieve ervaring wordt als minder ernstig geïnterpreteerd door ernstigere beelden op sociale media.	• Negatieve directe ervaring • Negatievere beelden van de politie op sociale media
	Contextualiserings-effect	Beelden van de politie op sociale media waarin toelichting of context geboden wordt, vergroten begrip waardoor negatieve ervaring minder negatief wordt geïnterpreteerd.	• Negatieve directe ervaring • Positieve beelden van de politie op sociale media met toelichting of context van het politioptreden

5. Conclusie

Dit onderzoek beoogde inzicht te verkrijgen in de wijze waarop beelden van politioptreden op sociale media invloed hebben op de interpretatie van eigen directe ervaringen met de politie, en hoe deze doorwerken op het vertrouwen in de politie. Ter beantwoording van de onderzoeksvraag is kwalitatief onderzoek verricht waarbij semigestructureerde interviews zijn afgenomen onder jongvolwassenen die zowel directe als indirecte ervaringen met de politie hebben.

Uit de resultaten blijkt dat er allerlei beelden van politioptredens circuleren op sociale media van over de hele wereld. Indirecte ervaringen zijn dus niet langer uitsluitend afkomstig uit het directe sociale netwerk of uit de buurt. De invloed van indirecte ervaringen op het vertrouwen in de politie wordt gemedieerd door sociale media. Deze invloed blijkt complex. Zo komen er verschillende uitstralingseffecten naar voren waarbij beelden op sociale media de interpretatie van eigen directe ervaringen met de politie beïnvloeden. Vooralsnog verloopt dit langs de lijnen van de prestatietheorie en de procedurele rechtvaardigheidstheorie.

Deze uitstralingseffecten zijn te onderscheiden in twee hoofdcategorieën: resonantie-effecten en dissonantie-effecten. Resonantie-effecten doen zich voor wanneer de beelden op sociale media overeenkomen met de eigen ervaring en discrepantie-effecten wanneer beelden op sociale media niet overeenkomen met de eigen ervaring. Binnen resonantie-effecten zijn twee subtypen te onderscheiden: negatief resonantie-effect en positief resonantie-effect. Het negatieve resonantie-effect treedt op wanneer beelden een negatieve directe ervaring bevestigen en versterken. Bij het positieve resonantie-effect versterken beelden juist een positieve directe ervaring.

Binnen de dissonantie-effecten kunnen drie subtypen worden onderscheiden. Het negatieve herwaarderings-effect treedt op wanneer neutrale of positieve ervaringen negatiever worden geïnterpreteerd onder invloed van negatieve beelden op sociale media. Het relativerings-effect verwijst naar situaties waarin een negatieve directe ervaring als minder erg wordt geïnterpreteerd doordat de

waargenomen beelden ernstigere gevallen tonen. Tenslotte is er het contextualiseringseffect waarbij beelden waarin de politie context of toelichting biedt, leiden tot meer begrip en een positievere interpretatie van de directe ervaring.

Deze interpretaties hebben op uiteenlopende manieren invloed op het vertrouwen in de politie. Bij respondenten waar resonantie-effecten werden waargenomen, bleef het bestaande niveau van vertrouwen onveranderd. Bij respondenten waar dissonantie-effecten optraden, veranderde het vertrouwen in individuele agenten, maar leidde dit niet tot een algemeen wantrouwen jegens de politie als organisatie. Daarnaast is er een groep respondenten bij wie de beelden op sociale media geen invloed hadden op de interpretatie van hun eigen ervaring. Zij rapporteerden uitsluitend positieve directe ervaringen met de politie. Binnen deze groep is een eerste subgroep te onderscheiden die zich expliciet distantieerde van de personen in de video's. Bij hen bleef het vertrouwen in de politie intact. De tweede subgroep daarentegen identificeerde zich wel met de burgers die in de beelden op agressieve wijze werden benaderd. Bij hen zag je dat het vertrouwen in de politie wel werd aangetast.

Samenvattend toont dit onderzoek dat beelden van politieoptreden op sociale media daadwerkelijk invloed kunnen hebben op de wijze waarop mensen hun eigen ervaringen met de politie interpreteren. De richting en intensiteit van deze invloed variëren, afhankelijk van de aard van de beelden en de persoonlijke ervaringen van de respondenten. Deze interpretaties kunnen vervolgens op verschillende manieren doorwerken in het vertrouwen in de politie.

6. Discussie

Zoals eerder benoemd, wordt de invloed van directe ervaringen op het vertrouwen in de politie gemedieerd door sociale media. Deze invloed blijkt complex te zijn en heeft geleid tot een onderscheid tussen verschillende typen uitstralingseffecten. Ten eerste zijn er resonantie-effecten gevonden in gevallen waarbij de beelden op sociale media overeenkwamen met de directe ervaringen met de politie. Dit resulteerde in een bevestiging en zelfs versterking van de interpretatie van de directe ervaring. Eerder onderzoek naar uitstralingseffecten via sociale media hebben dit verklaard aan de hand van filterbubbels en echokamers (Cinelli et al., 2021). Volgens deze theorie worden burgers voornamelijk blootgesteld aan informatie die hun bestaande opvattingen en interpretaties bevestigt en versterkt (Cinelli et al., 2021). Deze mechanismen werden ook in dit onderzoek gevonden. Zo kregen respondenten met negatieve directe ervaringen en opvattingen voornamelijk negatieve beelden van de politie op hun tijdlijn. De afwezigheid van positieve beelden in hun tijdlijn, kan erop wijzen dat zij zich in een digitale echokamer bevinden (Kitchens et al., 2020; Aditia & Imran, 2024). Desondanks bleek dat positieve beelden van de politie wel doordrongen wanneer anderen hier actief op reageerden. Dit sluit aan bij bestaande literatuur over sociale media waarin wordt benadrukt dat beelden zich sneller en breder verspreiden als gebruikers actief *liken*, reageren of delen (Asad & Zia, 2025).

Ten tweede zijn er dissonantie-effecten gevonden in gevallen waarbij de beelden op sociale media niet overeenkwamen met de directe ervaringen van de politie. Dit resulteerde niet in een bevestiging of versterking van de interpretatie van hun directe ervaringen, maar juist tot herwaardering en aanpassing van die interpretatie. Bij het negatieve herwaarderingseffect werden respondenten geconfronteerd met negatieve beelden waardoor een neutrale of positieve directe ervaring met de politie niet binnen het verwachtingspatroon viel. Zodoende is die ervaring achteraf als negatief geherinterpreteerd. Dit kan mogelijk verklaard worden vanuit de cognitieve dissonantietheorie waaruit blijkt dat mensen streven naar samenhang tussen opvattingen en gedragingen (Van Wee et al., 2018). Als mensen er bijvoorbeeld van overtuigd zijn dat de politie onrechtvaardig is, ontstaan er bepaalde verwachtingen over hoe de politie zich zal gedragen. Wanneer een ervaring met de politie anders verloopt dan verwacht, bijvoorbeeld door een positieve interactie met een agent, kan dit leiden tot psychologische spanning. Een manier om met deze spanning om te gaan is door de interpretatie van die positieve ervaring aan te passen zodat het weer overeenkomt met de voorafgaande opvattingen (Van Wee et al., 2018). Bij het relativeringseffect lijkt er echter wederom sprake te zijn van filterbubbels en echokamers (Cinelli et al., 2021; Aditia & Imran, 2024). Deze respondenten werden geconfronteerd met beelden die extremer waren dan hun eigen ervaringen waardoor zij hun directe negatieve ervaring konden relativeren. Ondanks dat het de interpretatie van de eigen ervaring verzachtte, bevestigden deze beelden tegelijkertijd wel hun bestaande opvattingen.

Samengevat worden respondenten binnen digitale echokamers herhaaldelijk blootgesteld aan beelden die hun bestaande overtuigingen bevestigen. Deze overtuigingen gaan vervolgens fungeren als referentiekader waarmee mensen hun eigen ervaringen interpreteren. Dit onderzoek toont aan dat zelfs wanneer directe ervaringen afwijken van de beelden, zoals bij dissonantie-effecten, interpretaties alsnog vaak in lijn blijven met eerdere opvattingen. De enige uitzondering is het contextualiseringseffect waarbij beelden met toelichting op politieoptreden wel kunnen resulteren in een daadwerkelijke andere interpretatie van de eigen ervaring die losstaat van hun eerder gevormde opvattingen.

Zodoende spelen indirecte ervaringen via sociale media een belangrijke rol in het vertrouwen van de politie (Lim & Lee, 2021). Bij respondenten waar resonantie-effecten optraden, bleef het vertrouwen vaak onveranderd. Dit kan wijzen op een vloer- en plafondeffect, wat betekent dat een bepaald proces of gevoel zijn maximale grens heeft bereikt en verdere toename geen effect meer heeft (Glas, 2018). Bij vertrouwen houdt dit in dat extra positieve ervaringen nauwelijks nog bijdragen aan het vertrouwen wanneer burgers al een bepaald hoog niveau van vertrouwen hebben ontwikkeld. Omgekeerd geldt bij wantrouwen dat burgers die herhaaldelijk teleurgesteld of geschaad zijn, het wantrouwen zo diepgeworteld raakt dat nieuwe negatieve ervaringen geen extra wantrouwen meer oproepen (Glas, 2018).

Deze stabiele houding ten opzichte van de politie die eveneens niet eenvoudig te veranderen is door nieuwe ervaringen, definieert Easton (1975) als diffuus wantrouwen. Het vertrouwen bij respondenten waar discrepantie-effecten optraden was minder stabiel en duidde meer op specifiek

vertrouwen (Easton, 1975). Deze respondenten bleven ook een onderscheid maken tussen de politie als organisatie en individuele politieagenten waardoor negatieve ervaringen niet ten koste van het diffuus vertrouwen in de politie ging. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat deze groep meer verschillende typen ervaringen heeft opgedaan dan respondenten waarbij resonantie-effecten optraden (Cross & Fine, 2021; Asad & Zia, 2025). Dit heeft echter meer onderzoek nodig om vast te kunnen stellen.

Bovendien is er een groep respondenten waarbij geen uitstralingseffecten optraden. Zoals eerder benoemd, was er binnen deze groep een verschil tussen respondenten die zich wel en niet identificeerden met de beelden op sociale media. De identificatie met deze beelden kan mogelijk samenhangen met het feit dat deze respondenten een migratieachtergrond hebben. Eerder onderzoek laat zien dat dergelijke beelden een sterker negatief effect kunnen hebben op het vertrouwen van burgers met een migratieachtergrond (Woolard & Henning, 2020; Zhang et al., 2020). Ook hier is aanvullend onderzoek nodig om dit met zekerheid vast te kunnen stellen.

Alles overziend kan gesteld worden dat sociale media tegenwoordig een grote rol in onze samenleving spelen. Het is daarom belangrijk voor toekomstig onderzoek naar institutioneel vertrouwen om rekening te houden met de complexiteit van sociale media. Zo hebben indirecte ervaringen en sociale besmetting een nieuwe dimensie gekregen. Het beperkt zich niet meer tot de directe sociale omgeving of de traditionele mediakanalen waarbij geïnstitutionaliseerde organisaties bepalen welke informatie gedeeld wordt. Bovendien overstijgt het zelfs landsgrenzen en kunnen beelden uit het buitenland invloed hebben op het institutioneel vertrouwen van Nederlandse burgers.

Dit benadrukt de noodzaak voor vervolgonderzoek. Toekomstig onderzoek zou zich kunnen richten op de verschillende resonantie- en dissonantie-effecten en zou dit verder kunnen uitwerken. Daarbij is het relevant om inzicht te krijgen onder welke omstandigheden welk effect optreedt. Ten tweede zou het waardevol zijn om kwantitatief onderzoek naar de invloed van sociale media te verfijnen en nuanceren. Momenteel wordt in kwantitatief onderzoek voornamelijk vastgesteld dat het gebruik van sociale media een negatief effect heeft op institutioneel vertrouwen, maar waar het precies aan ligt blijft onduidelijk.

Gezien de huidige staat van de wereld waarin sociale media niet meer weg te denken is, is het van maatschappelijk belang om het gesprek te blijven voeren over de rol die sociale media in onze samenleving moet innemen. Daarbij rijst de vraag of deze platforms volledig vrije ruimtes moeten blijven waarin alles gezegd mag worden of dat er grenzen en vormen van regulering nodig zijn om publieke belangen te waarborgen. Een mogelijkheid waarover nagedacht kan worden, is het plaatsen van een waarschuwing bij beelden waarin vermeld wordt dat deze fragmenten niet de volledige context omvatten en daardoor een vertekend beeld kunnen geven.

Daarnaast is uit dit onderzoek gebleken dat positieve beelden en ervaringen aan de politie als instituut worden toegeschreven. Dit wijst erop dat het niet alleen de desbetreffende agent ten goede komt, maar ook de politie als organisatie iets kan opleveren. Vanuit dit oogpunt zou de politie kunnen overwegen om dit te stimuleren door meer content te maken. Het is hierbij wel van belang dat het niet

overkomt als reclame. Meer transparantie in de content kan worden bereikt door ook situaties te tonen waarin het misgaat of escaleert in plaats van enkel werkdagen te presenteren waarin alles goed verloopt. Bovendien zou de politie ook kunnen overwegen om reactievideo's te maken op beelden die circuleren van gewelddadig politieoptreden om inzicht te bieden in de overwegingen en stappen die daaraan vooraf zijn gegaan.

Uit eerder onderzoek blijkt bovendien dat beelden die de politie deelt om een evenwichtiger beeld op sociale media te creëren, de doelgroep wel bereiken (Graziano & Gauthier, 2018). Hoewel in mindere mate, worden zelfs respondenten met diffuus wantrouwen hiermee geconfronteerd op hun tijdslijn wanneer anderen met de content interacteren. Herhaaldelijke blootstelling daaraan zou op den duur zelfs een positief effect kunnen hebben op het vertrouwen van deze jongvolwassenen (Choi, 2018; Koper et al., 2022). Zodoende kan het voor de politie waardevol zijn om content te blijven ontwikkelen die interactie stimuleert. Het inzetten op dialoog in plaats van eenrichtingscommunicatie, kan immers bijdragen aan een snellere en bredere verspreiding van content op sociale media (Asad & Zia, 2025).

Concluderend, sociale media hebben een online wereld gecreëerd die in toenemende mate onze offline werkelijkheid beïnvloedt. Het is daarom van belang om hier bewust van te zijn en te leren om er ook op een bewuste manier mee om te gaan.

Bibliografie

- Aditia, R., & Imran, T. Y. (2024). Uncovering the Influence of Filter Bubbles: How They Shape Public Opinion and Construct Reality on Social Media. *Journal of Social, Policy and Development Studies*, 1(1), 50-60.
- Alberton, A. M., & Gorey, K. M. (2018). Contact is a stronger predictor of attitudes toward police than race: A state-of-the-art review. *Policing: An International Journal*, 41(1), 2-23. <https://doi.org/10.1108/PIJPSM-06-2017-0070>.
- Alward, L. M., & Baker, T. (2021). Justice-involved males' procedural justice perceptions of the police and courts: Examining the spill-over effect. *Criminal Justice Studies*, 34(1), 33-47. <https://doi.org/10.1080/1478601X.2019.1706876>.
- Arends-Tóth, J. (2019). *Jongeren en internetgebruik*. Jaarrapport Landelijke Jeugdmonitor 2019. Geraadpleegd op 19 juni 2025, van <https://longreads.cbs.nl/jeugdmonitor-2019/jongeren-en-internetgebruik/>.
- Asad, M. M., & Zia, S. (2025). Impact media portrays on police legitimacy in times of emergencies: a global perspective. *International Journal of Emergency Services*, 14(1), 20-40. <https://doi.org/10.1108/IJES-05-2024-0036>.
- Bal, M., & Van den Bos, K. (2018). Ontevredenheid onder burgers: intuïtieve en weloverwogen onrechtvaardigheidsoordelen. In *#WOEST: de kracht van verontwaardiging*, 39-55. Geraadpleegd op 16 maart 2025, van <https://www.raadopenbaarbestuur.nl/documenten/publicaties/2018/03/05/woest-over-de-kracht-van-verontwaardiging>.
- Bartsch, R. A., & Cheurprakobkit, S. (2004). The effects of amount of contact, contact expectation, and contact experience with police on attitudes toward police. *Journal of police and criminal psychology*, 19(1), 58-70. <https://doi.org/10.1007/BF02802575>.
- Bradford, B. (2010). The quality of police contact: Procedural justice concerns among victims of crime in London. *University of Oxford – Centre for Criminology*. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1596754.
- Bradford, B., & Jackson, J. (2010). Trust and confidence in the police: A conceptual review. *SSRN Electronic Journal*. <https://doi.org/10.2139/ssrn.1684508>
- Broekhuizen, J., Van Stokkom, B., Schaap, D., & Maier, D. (2015). *Serius nemen. Over het vertrouwen van burgers in de Amsterdamse politie*. Vrije Universiteit. Geraadpleegd op 29 mei 2025, van <https://research.vu.nl/en/publications/serius-nemen-over-het-vertrouwen-van-burgers-in-de-amsterdamse-p>.
- Burawoy, M. (2005). For public sociology. *American sociological review*, 70(1), 4-28.

- CBS. (2020). *Wie gebruikt het vaakst sociale media?*. Centraal Bureau voor de Statistiek. Geraadpleegd op 18 juni 2025, van <https://longreads.cbs.nl/nederland-in-cijfers-2020/wie-gebruikt-het-vaakst-sociale-media/>.
- Choi, J. (2018). *Media exposure, confidence in the police, and police legitimacy* (Publicatienummer 10839574) [Proefschrift, University of California]. ProQuest Dissertations & Theses Global. <https://www.proquest.com/dissertations-theses/media-exposure-confidence-police-legitimacy/docview/2089405144/se-2>.
- Christakis, N. A., & Fowler, J. H. (2013). Social contagion theory: examining dynamic social networks and human behavior. *Statistics in medicine*, 32(4), 556-577. <https://doi.org/10.1002/sim.5408>.
- Cinelli, M., De Francisci Morales, G., Galeazzi, A., Quattrociocchi, W., & Starnini, M. (2021). The echo chamber effect on social media. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 118(9), 1-8. <https://doi.org/10.1073/pnas.2023301118>.
- Citrin, J., & Stoker, L. (2018). Political trust in a cynical age. *Annual review of political science*, 21(1), 49-70. <http://dx.doi.org/10.1146/annurev-polisci-050316-092550>
- Creswell, J.W., & Creswell, J.D. (2022). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. Sage.
- Cross, A. R., & Fine, A. D. (2022). Police-related social media exposure and adolescents' interest in becoming a police officer. *Police Practice and Research*, 23(5), 553-568. <https://doi.org/10.1080/15614263.2021.2017932>.
- Dalton, R. J. (2004). *Democratic challenges, democratic choices*. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199268436.001.0001>.
- Decorte, T. & Zaitch, D. (2016). *Kwalitatieve methoden en technieken in de criminologie*. Acco.
- Del Toro, J., Jackson, D. B., Testa, A., & Wang, M. T. (2023). The spillover effects of classmates' police intrusion on adolescents' school-based defiant behaviors: The mediating role of institutional trust. *American Psychologist*, 78(8), 941. <https://doi.org/10.1037/amp0001148>.
- Easton, D. (1975). A re-assessment of the concept of political support. *British journal of political science*, 5(4), 435-457. <https://www.jstor.org/stable/193437>.
- Evers, J. (2015). *Kwalitatieve analyse: kunst én kunde*. Boom Lemma Uitgevers.
- Evers, J. (2023). *Kwalitatief interviewen: kunst én kunde*. Koninklijke Boom Uitgevers.
- Fardouly, J., Pinkus, R. T., & Vartanian, L. R. (2017). The impact of appearance comparisons made through social media, traditional media, and in person in women's everyday lives. *Body image*, 20, 31-39. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2016.11.002>.
- Fischer, N. R. (2020). *The case for Youth Police Initiative: interdependent fates and the power of peace*. Routledge.
- Fleming, J., & McLaughlin, E. (2012). Researching the confidence gap: Theory, method, policy. *Policing and Society*, 22(3), 261-269. <https://doi.org/10.1080/10439463.2012.703440>.

- Foster, K., Jones, M. S., & Pierce, H. (2022). Race and ethnicity differences in police contact and perceptions of and attitudes toward the police among youth. *Criminal Justice and Behavior*, 49(5), 660-680. <https://doi.org/10.1177/0093854822107829>.
- Freitag, M., & Traummüller, R. (2009). Spheres of trust: An empirical analysis of the foundations of particularised and generalised trust. *European journal of political research*, 48(6), 782-803. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6765.2009.00849.x>
- Glas, I. (2018). *Buurtverhoudingen, onveiligheidsgevoelens en de rol van etnische diversiteit*. Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid. Geraadpleegd op 1 juni 2025, van <https://www.wrr.nl/publicaties/working-papers/2018/05/29/wp-27-buurtverhoudingen-onveiligheidsgevoelens-en-de-rol-van-etnische-diversiteit>.
- Glascok, J. (2023). Relationship of media usage to attitudes toward police. *Communication Quarterly*, 71(5), 568-587. <https://doi.org/10.1080/01463373.2023.2239314>.
- Graziano, L. M., & Gauthier, J. F. (2018). Media consumption and perceptions of police legitimacy. *Policing: An International Journal*, 41(5), 593-607. <https://doi.org/10.1108/PIJPSM-12-2016-0177>.
- Hartsell, E., Lane, J., & Lanza-Kaduce, L. (2022). Personal and Vicarious Experiences that Shape Incarcerated Youths' Perceptions of Injustice- Comparing Two Measures. *Victims & Offenders*, 18(4), 646-672. <https://doi.org/10.1080/15564886.2021.2014009>
- Hough, M., Jackson, J., Bradford, B., Myhill, A., & Quinton, P. (2010). Procedural justice, trust, and institutional legitimacy. *Policing: a journal of policy and practice*, 4(3), 203-210. <https://doi.org/10.1093/police/paq027>.
- Intravia, J., Thompson, A. J., & Pickett, J. T. (2020). Net legitimacy: Internet and social media exposure and attitudes toward the police. *Sociological Spectrum*, 40(1), 58-80. <https://doi.org/10.1080/02732173.2020.1720554>.
- Jackson, J., Bradford, B., Hough, M., Myhill, A., Quinton, P., & Tyler, T. R. (2012). Why do people comply with the law? Legitimacy and the influence of legal institutions. *British journal of criminology*, 52(6), 1051-1071. <https://doi.org/10.1093/bjc/azs032>.
- Kim, S. H., & Kim, S. (2021). Particularized trust, institutional trust, and generalized trust: an examination of causal pathways. *International Journal of Public Opinion Research*, 33(4), 840-855. <https://doi.org/10.1093/ijpor/edab021>.
- Kitchens, B., Johnson, S. L., & Gray, P. (2020). Understanding echo chambers and filter bubbles: The impact of social media on diversification and partisan shifts in news consumption. *MIS quarterly*, 44(4), 1619-1649. <https://research.ebsco.com/c/6pbozb/viewer/pdf/neyucl5arr?route=details>.
- Koper, C. S., Taylor, B. G., Liu, W., & Wu, X. (2022). Police activities and community views of police in crime hot spots. *Justice quarterly*, 39(7), 1400-1427. <https://doi.org/10.1080/07418825.2022.2111325>.

- Kuppens, J., Lenders, A., Scholten, L., Hardeman, M. en Ferwerda, H. (2017). *Beelden van de samenleving over de bejegening van burgers door de politie in relatie tot discriminatie: Een onderzoek naar ervaringen en meningen*. Bureau Beke. Geraadpleegd op 30 mei 2025, van <https://bureaubeke.nl/publicaties/beelden-van-de-samenleving-over-de-bejegening-van-burgers-door-de-politie-in-relatie-tot-discriminatie/>.
- Lawrence, R. G. (2023). *The politics of force: Media and the construction of police brutality*. Oxford University Press. <https://books.google.nl/books?hl=nl&lr=&id=MaCTEAAAQBAJ>.
- Lim, H., & Lee, J. S. (2021). The impacts of direct-negative and indirect-negative contact experiences on the attitudes toward the police: Focus on racial differences. *Policing: An International Journal*, 44(5), 926-940. <https://doi.org/10.1108/PIJPSM-02-2021-0022>.
- Mancilla, R. S. (2024). *Is there a relationship between media sources and public's perception on police?* (Publicatienummer: 31488186) (Proefschrift, Walden University). ProQuest Dissertations & Theses Global. <https://www.proquest.com/dissertations-theses/is-there-relationship-between-media-sources/docview/3086816205/se-2>.
- Mari, S., Gil de Zúñiga, H., Suerdem, A., Hanke, K., Brown, G., Vilar, R., Boer, D., & Bilewicz, M. (2021). Conspiracy theories and institutional trust: Examining the role of uncertainty avoidance and active social media use. *Political Psychology*, 42(5), 729–748. <https://doi.org/10.1111/pops.12754>.
- Mensah, D., Jones, J. R., & Ford, V. L. (2023). Exploring social media's impact on societal perceptions of police legitimacy and cooperation. *Journal of Sociological Research*, 15(1), 1948-5468. <https://doi.org/10.5296/jsr.v15i1.21154>.
- Merenda, F., Trent, J., & Rinke, C. R. (2021). Untangling the role of interactions in police satisfaction: Examining direct and indirect contacts with the police. *The Police Journal*, 94(4), 496-514. <https://doi.org/10.1177/0032258X20960790>.
- Mohler, M., Campbell, C., Henderson, K., & Renauer, B. (2022). Policing in an era of sousveillance: a randomised controlled trial examining the influence of video footage on perceptions of legitimacy. *Policing and society*, 32(1), 52-70. <https://doi.org/10.1080/10439463.2021.1878169>.
- Noor, S., & Metwally, L. (2018). *Hoe vergroot je het vertrouwen tussen jongeren en de politie?* Kennisplatform Inclusief Samenleven. Geraadpleegd op 29 mei 2025, van <https://www.kis.nl/publicatie/hoe-vergroot-je-het-vertrouwen-tussen-jongeren-en-de-politie>.
- Norris, P. (2011). *Democratic deficit: Critical citizens revisited*. Cambridge University Press.
- Peeters, T., Smits van Waesberghe, E., Mesic, A., Wonderen, R. van, Jansen, M., Lambregts, T., Leijenhof, A., Pauels, M., Zeeuw, A. de, & Pieterse, J. (2020). *Van persoonlijke krenking tot vertrouwensbreuk: verhalen van burgers met gebrek aan vertoruwen in instituties*. Verwey-Jonker instituut. Geraadpleegd op 16 maart 2025, van <https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/3014>.

- Rosenbaum, D. P., Schuck, A. M., Costello, S. K., Hawkins, D. F., & Ring, M. K. (2005). Attitudes toward the police: the effects of direct and vicarious experience. *Police quarterly*, 8 (3), 343–365. <https://doi.org/10.1177/10986111042710>.
- Schuilenburg, M., Messie, L., & De Vries, D. (2020). Boulevard Zuid in Rotterdam: een onderzoek naar het vertrouwen van winkeliers in politie en gemeente. *Tijdschrift voor veiligheid*, 19(4), 38-53. <https://doi.org/10.5553/TvV/000015>.
- Sosoo, E. E., MacCormack, J. K., & Neblett Jr, E. W. (2022). Psychophysiological and affective reactivity to vicarious police violence. *Psychophysiology*, 59(10), 1-22. <https://doi.org/10.1111/psyp.14065>.
- Stebbins, L. F. (2023). *Building back truth in an age of misinformation*. Oxford University Press. <https://books.google.nl/books?hl=nl&lr=&id=rvSKEAAAQBAJ>
- Sunshine, J. & Tyler, T.R. (2003). The role of procedural justice and legitimacy in shaping public support for policing. *Law & Society Review*, 37(3), 513-548. <https://doi.org/10.1111/1540-5893.3703002>.
- Turner, J. R., & Shum, M. (2025). How citizens meet the state: Police contact, trust, and civic engagement. *Urban Affairs Review*, 61(1), 3-37. <https://doi.org/10.1177/10780874241241228>.
- Tyler, T., & Fischer, C. (2014). *Legitimacy and procedural justice: A new element of police leadership*. Police Executive Research Forum. Geraadpleegd op 16 maart 2025, van <https://www.ojp.gov/ncjrs/virtual-library/abstracts/legitimacy-and-procedural-justice-new-element-police-leadership>.
- Tyler, T.R., & Blader, S.L. (2003) The Group Engagement Model: Procedural Justice, Social Identity, and Cooperative Behaviour. *Personality and Social Psychology Review*, 7(4), 349-361. https://doi.org/10.1207/S15327957PSPR0704_0.
- Uslaner, E. M. (2002). *The moral foundations of trust*. University of Maryland. Geraadpleegd op 16 maart 2025, van https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=824504.
- Van Damme, A. (2017). The impact of police contact on trust and police legitimacy in Belgium. *Policing and society*, 27(2), 205-228. <https://doi.org/10.1080/10439463.2015.1045510>.
- Van den Bos, K., & Van der Velden, L. (2013) Prettig contact met de overheid: legitimiteit van de overheid, aanvaarding van overheidsbesluiten & ervaren procedurele rechtvaardigheid. Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Geraadpleegd op 16 maart 2025, van <https://www.raadvoorrechtsbijstand.org/@14023/prettig-contact-overheid-4/>.
- Van der Meer, T. (2010). In what we trust? A multi-level study into trust in parliament as an evaluation of state characteristics. *International Review of Administrative Sciences*, 76(3), 517–536. <https://doi.org/10.1177/0020852310372450>.
- Van Hall, M. (2021). Bereidheid om samen te werken met actoren in de strafrechtketen: de invloed van procedurele rechtvaardigheid in Nederland. *Tijdschrift voor Criminologie*, 63(1), 3-29. DOI:[10.5553/TvC/0165182X2021063001001](https://doi.org/10.5553/TvC/0165182X2021063001001).

- Van Kapel, M., Noor S., & Broekhuizen, J. (2018) *Vertrouwen van jongeren in instituties: Onderzoek naar het vertrouwen van jongeren in politie, onderwijs en politiek*. Kennisplatform Integratie en Samenleving. Geraadpleegd op 29 mei 2025, van <https://www.kis.nl/publicatie/vertrouwen-van-jongeren-instituties>.
- Van Wee, B., de Vos, J., & Maat, K. (2018). *Veranderende attitudes door andere gebouwde omgeving*. Colloquium Vervoersplanologisch Speurwerk 2018. Geraadpleegd op 20 juni, van <https://research.tudelft.nl/en/publications/veranderende-attitudes-door-andere-gebouwde-omgeving>.
- Verboord, M., Janssen, S., Kristensen, N., & Marquart, F. (2023). Institutional trust and media use in times of cultural backlash: A cross-national study in nine European countries. *International Journal of Press/Politics*, 1-23. <https://doi.org/10.1177/19401612231187568>.
- Voogd, R. (2016). *The effect of system-level volatility on specific and diffuse political trust in Western Democracies: A multi-level study*. World Association of Public Opinion Research. <https://eventum.upf.edu/files/event/5261/editorFiles/file/Voogd%20Remko.pdf>.
- Walsh, J. P., & O'Connor, C. (2019). Social media and policing: A review of recent research. *Sociology compass*, 13(1). <https://doi.org/10.1111/soc4.12648>.
- Woolard, J. L., & Henning, K. (2020). Racial minority youths' perceptions of the justice system: Life on the street. In M. C. Stevenson, B. L. Bottoms, & K. C. Burke (Eds.), *The legacy of racism for children: Psychology, law, and public policy* (pp. 151–168). Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/med-psych/9780190056742.003.0009>.
- Zhang, G., Nakamoto, J. & Cerna, R. (2020). Racial and ethnic disparities in youth perceptions of police in the community and school: considering the effects of multilevel factors. *Policing: An International Journal*, 43(5), 831-844. DOI:[10.1108/PIJPSM-05-2020-0075](https://doi.org/10.1108/PIJPSM-05-2020-0075).
- Zheng, J., Wang, T. Y., & Zhang, T. (2023). The extension of particularized trust to generalized trust: the moderating role of long-term versus short-term orientation. *Social indicators research*, 166(2), 269-298. DOI:[10.1007/s11205-023-03064-2](https://doi.org/10.1007/s11205-023-03064-2)
- Zijderveld, T. (2022). *Wijkagenten op social media: dilemma's en uitdagingen op de digitale straat*. De Haagse Hogeschool. Geraadpleegd op 30 mei 2025, van <https://www.dehaagsehogeschool.nl/over-de-haagse/nieuws/wijkagenten-op-social-media-dilemmas-en-uitdagingen-op-de-digitale-sstraat>.
- Zmerli, S., & Newton, K. (2007). Trust in people, confidence in political institutions, and satisfaction with democracy. In *Citizenship and involvement in European democracies* (pp. 59-89). Routledge.

Bijlage 1: Checklist ethische- en privacyaspecten van onderzoek

CHECKLIST ETHICAL AND PRIVACY ASPECTS OF RESEARCH

INSTRUCTION

This checklist should be completed for every research study that is conducted at the Department of Public Administration and Sociology (DPAS). This checklist should be completed *before* commencing with data collection or approaching participants. Students can complete this checklist with help of their supervisor.

This checklist is a mandatory part of the empirical master's thesis and has to be uploaded along with the research proposal.

The guideline for ethical aspects of research of the Dutch Sociological Association (NSV) can be found on their website (http://www.nsv-sociologie.nl/?page_id=17). If you have doubts about ethical or privacy aspects of your research study, discuss and resolve the matter with your EUR supervisor. If needed and if advised to do so by your supervisor, you can also consult Dr. Bonnie French, coordinator of the Sociology Master's Thesis program.

PART I: GENERAL INFORMATION

Project title: "Blauw gaat viraal: hoe politiebeelden op sociale media de interpretatie van persoonlijke ervaringen en het vertrouwen in de politie beïnvloeden"

Name, email of student: Seher Gündüz, 533402sg@eur.nl

Name, email of supervisor: Arjen Leerkes, leerkes@essb.eur.nl

Start date and duration: 21/01/2025 – 22/06/2025

Is the research study conducted within DPAS YES - ~~NO~~

If 'NO': at or for what institute or organization will the study be conducted?
(e.g. internship organization)

PART II: HUMAN SUBJECTS

1. Does your research involve human participants. YES - ~~NO~~

If 'NO': skip to part V.

If 'YES': does the study involve medical or physical research? ~~YES~~ - NO

Research that falls under the Medical Research Involving Human Subjects Act ([WMO](#)) must first be submitted to [an accredited medical research ethics committee](#) or the Central Committee on Research Involving Human Subjects ([CCMO](#)).

2. Does your research involve field observations without manipulations that will not involve identification of participants. ~~YES~~ - NO

If 'YES': skip to part IV.

3. Research involving completely anonymous data files (secondary data that has been anonymized by someone else). ~~YES~~ - NO

If 'YES': skip to part IV.

PART III: PARTICIPANTS

1. Will information about the nature of the study and about what participants can expect during the study be withheld from them? ~~YES~~ - NO

2. Will any of the participants not be asked for verbal or written 'informed consent,' whereby they agree to participate in the study? ~~YES~~ - NO

3. Will information about the possibility to discontinue the participation at any time be withheld from participants? ~~YES~~ - NO

4. Will the study involve actively deceiving the participants? ~~YES~~ - NO

Note: almost all research studies involve some kind of deception of participants. Try to think about what types of deception are ethical or non-ethical (e.g. purpose of the study is not told, coercion is exerted on participants, giving participants the feeling that they harm other people by making certain decisions, etc.).

Does the study involve the risk of causing psychological stress or negative emotions beyond those normally encountered by participants? YES - ~~NO~~

Will information be collected about special categories of data, as defined by the GDPR (e.g. racial or ethnic origin, political opinions, religious or philosophical beliefs, trade union membership, genetic data, biometric data for the purpose of uniquely identifying a person, data concerning mental or physical health, data concerning a person's sex life or sexual orientation)? YES - ~~NO~~

Will the study involve the participation of minors (<18 years old) or other groups that cannot give consent? ~~YES~~ - NO

Is the health and/or safety of participants at risk during the study? ~~YES~~ - NO

Can participants be identified by the study results or can the confidentiality of the participants' identity not be ensured? ~~YES~~ - NO

Are there any other possible ethical issues with regard to this study? ~~YES~~ - NO

If you have answered 'YES' to any of the previous questions, please indicate below why this issue is unavoidable in this study.

- This study examines the influence of both direct and indirect experiences with the police on trust in the police. As a result, it is unavoidable to ask about encounters with the police that may have been traumatic or negative enough to evoke strong emotions. Additionally, this study is part of a broader project on inequality in the criminal justice system, which is why the question about ethnic background are also included. It will only be determined whether someone has a migration background, not which specific country it concerns.

What safeguards are taken to relieve possible adverse consequences of these issues (e.g., informing participants about the study afterwards, extra safety regulations, etc.).

- Participants will be informed in advance about the purpose of the study and how the results will be processed. Consent will be obtained both verbally and through an informed consent form. Additionally, respondents will be referred to the appropriate support services if sharing their experiences triggers strong negative emotions.

Are there any unintended circumstances in the study that can cause harm or have negative (emotional) consequences to the participants? Indicate what possible circumstances this could be.

- If respondents disclose serious criminal offenses they have committed that are not known to the authorities, we are in principle legally obligated as citizens to report them. Therefore, we ask respondents not to share any undisclosed criminal activities with us.

Please attach your informed consent form in Appendix I, if applicable.

Continue to part IV.

PART IV: SAMPLE

Where will you collect or obtain your data?

- The respondents for the interviews will be recruited through personal contacts. Additionally, respondents will also be recruited via a short online survey, which will be distributed among the collaboration partners of the IST-project with the help of dr. Arjen Leerkes.

Note: indicate for separate data sources.

What is the (anticipated) size of your sample?

- In total 17 interviews (9 interviewed by me and 8 interviewed by another student). We shared the transcripts with each other.

Note: indicate for separate data sources.

What is the size of the population from which you will sample?

- Not known (?)

Note: indicate for separate data sources.

Continue to part V.

Part V: Data storage and backup

Where and when will you store your data in the short term, after acquisition?

- The anonymized transcripts will be securely stored in the protected data storage location of the IST-project and will be automatically deleted after 10 years.

Note: indicate for separate data sources, for instance for paper-and pencil test data, and for digital data files.

Who is responsible for the immediate day-to-day management, storage and backup of the data arising from your research?

- My supervisor, dr. Arjen Leerkes

How (frequently) will you back-up your research data for short-term data security?

- In principle, they will be stored once, but if changes are made, a new backup can be created.

In case of collecting personal data how will you anonymize the data?

- In the transcripts, any data that could be traced back to the respondents will be omitted. Additionally, pseudonyms will be used. Nowhere in the transcripts or the documents I will write, will it be possible to identify the respondents.

Note: It is advisable to keep directly identifying personal details separated from the rest of the data. Personal details are then replaced by a key/ code. Only the code is part of the database with data and the list of respondents/research subjects is kept separate.

PART VI: SIGNATURE

Please note that it is your responsibility to follow the ethical guidelines in the conduct of your study. This includes providing information to participants about the study and ensuring confidentiality in

storage and use of personal data. Treat participants respectfully, be on time at appointments, call participants when they have signed up for your study and fulfil promises made to participants.

Furthermore, it is your responsibility that data are authentic, of high quality and properly stored. The principle is always that the supervisor (or strictly speaking the Erasmus University Rotterdam) remains owner of the data, and that the student should therefore hand over all data to the supervisor.

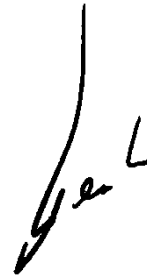
Hereby I declare that the study will be conducted in accordance with the ethical guidelines of the Department of Public Administration and Sociology at Erasmus University Rotterdam. I have answered the questions truthfully.

Name student: Seher Gündüz

Name (EUR) supervisor: Arjen Leerkes

Date: 23-03-2025

Date: 20-06-2025

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Sgunduz'.A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Arjen'.

Bijlage 2: Topicijst interviews

1. Introductie

- Kennismaking
- Doel van het onderzoek (scriptie + IST)
- Geen goed/fout, niet verplicht alles te beantwoorden, stoppen wanneer gewenst
- Toestemming voor opname

2. Persoonlijke informatie

- Zou je wat kunnen vertellen over je leven tot nu toe? In wat voor omgeving ben je opgegroeid?
- Opleiding/werk
- Vrije tijd
- Sociale omgeving
- Vertrouwen (in de politie)

3. Sociale media

- Hoe zit het met jouw gebruik van sociale media?
- Platforms
- Betrouwbaarheid
- Beelden van de politie
- Mening over de beelden

4. Eigen interactie met de politie

- Je hebt aangegeven dat je zelf ook in contact bent geweest met de politie, wat wil je daarover vertellen?
- Wat deed de agent en wat deed jij?
- Resultaat van de interactie?
- Hoe voelde jij je tijdens de situatie? En na afloop?
- Wat had de politie anders kunnen doen? En jij?
- Wat deed de politie goed? En jij?
- Mening over de politie veranderd?
- Ervaringen van anderen uit sociale omgeving?

5. Invloed sociale media

- Vergelijk jij je eigen ervaring wel eens met wat je op sociale media ziet? Op welke manier?
- Overeenkomsten/verschillen
- Verwachtingen van de politie op basis van de beelden?
- Zijn er dingen die je juist wel of niet doet bij de politie door beelden die je gezien hebt?
- Invloed op vertrouwen?

6. Aanbevelingen

- Heb je aanbevelingen voor de politie?
- Wat zou je vinden van een ratingsysteem na een interactie met de politie gehad te hebben?

7. Afronding

- Samenvatting besproken thema's
- Ruimte voor laatste opmerkingen of vragen
- Bedanken voor tijd en moeite

Bijlage 3: Informatie- en toestemmingsformulier

Informatie- en toestemmingsformulier

Wij zijn Seher Gündüz en Max van Beurden en wij schrijven een masterscriptie voor de Erasmus Universiteit Rotterdam. Daarnaast is onze scriptie onderdeel van het project In Search of Trust (IST) waarin onderwijsmateriaal gemaakt wordt voor de politieacademie en voor scholen. Voor onze scriptie willen wij meer weten over de relatie tussen contact met de politie en het vertrouwen in de politie. In deze brief staat uitleg over het onderzoek. Als je vragen hebt dan kan je die aan mij stellen. Als je wil meedoen aan het onderzoek, vraag ik je aan het einde om toestemming te geven.

Waar gaat het onderzoek over?	Het onderzoek gaat over de relatie tussen contact met de politie en het vertrouwen in de politie. Zo kunnen wij meer leren over hoe burgers contact met de politie ervaren en hoe dit invloed heeft op jouw mening over de politie.
Wat kan je verwachten?	Als je meedoet aan dit onderzoek, dan doe je mee aan een gesprek waarin ik vragen stel aan je. Het gesprek duurt ongeveer 1 uur. Als jij dat goed vindt, neem ik het geluid van het gesprek op. De opname wordt later verwijderd.
Je kiest zelf of je meedoet	Je mag zelf beslissen of je meedoet. Als je niet meedoet verandert er niks voor je. Je kan altijd stoppen als je niet meer mee wil doen. Je hoeft ook niet alle vragen te beantwoorden. Dat vind ik altijd oké. Tijdens het gesprek stel ik je persoonlijke vragen. Bijvoorbeeld over contact dat jij hebt gehad met de politie. Dit is misschien moeilijk voor je. Je kan na het interview iemand nodig hebben om mee te praten. Wij kunnen je helpen om daar hulp bij te krijgen.
Wie kan je gegevens zien?	Wij bewaren je gegevens op een hele veilige plek waar niemand zomaar bij kan. Alleen de onderzoekers kunnen je gegevens zien. Wij zullen je gegevens met niemand delen. Ook niet met je ouders, je vrienden of je leraren.
Hoe lang bewaren we je gegevens?	Wij bewaren je gegevens minimaal 10 jaar op een veilige computer omdat dat moet volgens de wet. Dit doe we zodat andere onderzoekers kunnen controleren of wij ons onderzoek volgens de regels hebben gedaan.
Wat doen wij met je gegevens?	Wij schrijven een stuk over wat wij horen in de gesprekken. Wij gebruiken je antwoorden in het stuk dat wij schrijven. Nergens gebruiken wij jouw naam, zo ben je nooit herkenbaar. Het kan zijn dat je later spijt krijgt van je antwoorden. Neem dan contact op met Seher. Zij verwijdert je antwoorden. Maar soms moet ze je antwoorden bewaren, dit zal ze dan uitleggen. Je antwoorden kunnen belangrijk zijn voor nieuw onderzoek. Als jij dat goed vindt, maken wij je antwoorden openbaar. Wij zorgen ervoor dat niemand weet dat het over jou gaat.
Vragen?	Het kan zijn dat je vragen hebt over het onderzoek. Als je vragen wil stellen kan je contact opnemen met Seher of Max. Onze gegevens staan hieronder. Klachten over het onderzoek kun je opsturen naar ist@eur.nl .

Contactpersonen:

Seher Gündüz (e-mailadres: 533402sg@student.eur.nl)

Max van Beurden (e-mailadres: 510727mb@student.eur.nl)

Verklaring voor toestemming

- ☐ Ik weet dat het onderzoek gaat over de relatie tussen contact met de politie en vertrouwen in de politie.
- ☐ Ik weet dat ik zelf mag kiezen of ik meedoe aan het onderzoek.
- ☐ Ik had genoeg tijd om te beslissen of ik mee wil doen aan het onderzoek.
- ☐ Ik weet dat ik op elk moment mag stoppen met het onderzoek.
- ☐ Ik weet dat ik een vraag niet hoeft te beantwoorden als ik dat niet wil.
- ☐ Ik weet dat de onderzoekers mijn gegevens 10 jaar lang op een veilige computer moeten bewaren.
- ☐ Ik weet dat alleen de onderzoekers mijn antwoorden kunnen zien en de geluidsopname kunnen beluisteren.
- ☐ Ik vind het goed dat de onderzoekers mijn gegevens gebruiken. Bijvoorbeeld hoe oud ik ben, of ik een jongen of een meisje ben en in welk land ik ben geboren.
- ☐ Ik weet dat ik de onderzoekers mag vragen om mijn gegevens te verwijderen.
- ☐ Ik weet dat de onderzoekers in stukken niet mijn naam opschrijven.
- ☐ Ik vind het goed dat de onderzoekers mijn antwoorden openbaar maken voor nieuw onderzoek.
- ☐ Ik kon vragen stellen. Als ik vragen had, zijn deze vragen goed beantwoord.

Kruis dit alleen aan als je het goed vindt dat het geluid van het gesprek wordt opgenomen.

- ☐ Ik vind het goed dat een geluidsopname wordt gemaakt van het gesprek.

Ik vind het goed om aan dit onderzoek mee te doen.

Jouw naam:

Naam onderzoeker:

Handtekening:

Handtekening:

Datum:

Datum: